

Tíz esztendeje

Az eltávozott esztendő utolsó napjai között szinte észrevétlenül csöndességben múlt el december 28-ikának huszonnégy órája. Pedig ez a nap a romániai magyar népkisebbség tömegeinek egy eddig ismeretlen jubileumot hozott: a Romániai Országos Magyar Párt megalakulásának tízéves évfordulóját.

Mielőtt az elkövetkező tíz év kérdéseinek, problémáinak ismertetését, megvitatását és elfogulatlan kritikáját tovább folytatnánk a hasábkokon, úgy érezzük, hogy a legméltóbban akkor kezdjük az új esztendő munkáját, ha a Magyar Párt tízéves jubileumának tiszteletére hajtjuk meg legelőször negyvenkilenc év óta magasra emelt, mindig a becsületos magyar küzdelmek élén lobogó zászlókat. A karácsonyi ünnepekkel követő napon: 1922. december 28-án ébredtek arra a ma már történelmi-vé nőt igazságra a kisebbségi sorsba-szakadt erdélyi és bánági magyarság vezetői, hogy az akkor még közel két millió lélekszámot jelentő magyar tömegeket nem szabad kiszolgáltatni a kulturális, egyházi és politikai elforgácsolódás veszedelmének. Ez az erdélyi és bánági magyarság akkor fog teljes élni-akarásával, munkaenergiájával és nemzeti tradíciókon épült kulturájával megbirkózni az új helyzetből folyó egzisztenciális nehézségekkel, ha nemcsak bensőleg, lélekben, de külsőleg is egységes szervezetbe tömörül.

Intellektueller kereskedők, kis- és nagyiparosok, szabadfoglalkozásúak, kisgazdák és munkások seregekként zárt sorokban a Magyar Párt kibontott zászlója alá és a tömörülés szükségérzete nemcsak a városok tömegeit, hanem a legeldugottabb települések magyarjait is magával sodorta. Az első évek uttörő nehézségei után az ország megszervezett magyarságának egysége oly erkölcsi, gazdasági és politikai erőt kavicsolt össze, amely nemcsak az egyes erdélyi és bánági városok törvényhatósági testületeibe, hanem a bucaresti-i parlamentbe is el tudta juttatni a maga képviselőit.

Az eltelt tíz esztendő nehéz iskolának bizonyult az egész romániai magyarság számára. Ennek az iskolának kezdő-osztályait a maguk nehéz tanulságaival egyetemben egyformán kiérték a tömegek és a vezetők. Ma már valamennyien tudjuk, hogy a Magyar Párt nemcsak politikai keret, amelyben a magyarságnak minél szélesebben kell kiépítenie a maga külföldi szerződéseiben és belföldi törvényekben biztosított jogait, de ápolója és őrizője kell hogy legyen az erdélyi magyar kulturális és gazdasági értékeknek is. Az első tíz év politikai küzdelmei között, sajnos, tulságosan is kevés idő és alkalom kínálkozott a változó vezérek számára, hogy mindazokon a területeken kiépítsék a Magyar Párt szervezeteinek kereteit, amelyek az erdélyi és bánági magyar tömegek mindennapi küzdelmeit vívják a létért, de a gyarapodó évtizedek során az itt felnövekedő ifjú magyar generációk már komoly eredményeket vehetnek át örökségképpen elődeiktől, amelyeknek további kiépítését, megerősítését joggal várhatja tőlük a jövő. Ezért szükséges, hogy a felnövekvő erdélyi és bánági fiatal magyar nemzedékeket is ráterelje a Magyar Párt mindazokra a teendőkre, melyekkel meg kell birkóznunk. A politikai teendőknél kívül tehát a Magyar Párt kifejezője kell maradjon még fokozottabb mértékben, mind eddig annak a gondolatnak, hogy védője és ápolója akar lenni minden erdélyi és bánági magyar értéknek, tradíciónak és új célkitűzésnek, amely a kisebbségi sorsra jutó magyar tömegek élete és munkája számára méltóbb érvényesülést akar és fog biztosítani.

Háromhavi moratóriumot kapott Románia a külföldi amortizációk fizetésére

Hazaérkezeti Lugojeanu kereskedelmi miniszter --- A miniszter az uralkodónak beszámolt a genfi tárgyalásokról

Bucurestiből jelentik: Lugojeanu ipar és kereskedelmi miniszter, aki tudvalevőleg az elmúlt hetekben fontos tanácskozásokat folytatott külföldi hitelezőinkkel és a Népszövetség pénzügyi bizottságainak tagjaival, tegnap hazaérkezett. Lugojeanu az esti órákban beszámolt Maniunak eddigi tárgyalásai eredményeiről és hangsúlyozta, hogy szó sem volt a Népszövetség pénzügyi ellenőrzéséről, ami az ország jogait korlátozta volna. A Népszövetség ettől a feltételtől eltekintett és Lugojeanunak sikerült a Népszövetséggel való együttműködésben meg egyeznie. Az eddigi tárgyalásokon Románia a szövetségesek részéről örömdetes támogatásban részesült és Lugojeanunak már is sikerült azt az eredményt elérnie, hogy Románia az összes külföldi amortizációk fizetésére, amelyek januárban esedékesek.

három havi moratóriumot kapjon.

Lugojeanu Kereskedelmi miniszter egybeként ma délután 5 órakor Sinaiába utazott, hogy kihallgatáson jelenjen meg a király előtt. Lugojeanu a genfi és párisi tárgyalásairól számol be az audiencián az uralkodónak. Politikai körökben nagy érdeklődéssel néznek a külfölddel kötendő pénzügyi egyezményekkel kapcsolatos további tárgyalások elé és ezekhez különféle kombinációkat tűznek. Általában megállapítják, hogy Lugojeanu eddigi tárgyalásai kedvezően haladnak és remélik, hogy a Népszövetség pénz-

ügyi bizottsága és a román kormány között már is sikerült megteremteni a kapcsolatot a további tárgyalásokra. Amennyiben azonban a Népszövetség pénzügyi bizottsága ismert álláspontjával kezelné az ügyet és a megegyezés nem jönne létre, úgy

a Maniu-kormányának Genf nélkül is meg kell oldania a pénzügyi kérdéseket.

A Népszövetség pénzügyi bizottsága január 9-én ül össze és azon részt vesznek a bizottság párisi és londoni tagjai is. Lugojeanu január 6-án indul Genfbe és magával viszi a kormány új tervezetét is. A bucaresti-i politikai, gazdasági és pénzügyi körök meg vannak győződve arról, hogy ha Maniu kormányának a maga kiváló szakértőivel sem sikerül a Népszövetséggel az együttműködést létrehozni, úgy egyetlen más kormány sem tudja megoldani a problémát. Ezért Bucurestiben általában azt remélik, hogy a mostani tárgyalások meghozzák a kellő eredményt.

Az Epoca szerint Maniu nemsokára külföldre készül, aminek a lap nagyobb politikai jelentőséget tulajdonít. Ezzel szemben az Adeverul azt írja, hogy Maniu nemrég említette politikai barátainak, hogy személyes ügyben külföldre fog utazni és 10-15 napig marad távol. Tekintettel azonban arra, hogy ezek a kérdések már elintézésre nyertek, a miniszterelnök utazása elmarad.

Forrongás tört ki Stájerországban

Az események komoly méreteket öltenek -- Egy foglalás robbantotta ki a zavargásokat

Bécsből jelentik: Stájerország keleti részén néhány nap óta valóságos forrongás uralkodott, amely egyre komolyabb méreteket ölt. Az események indító oka: egy foglalás képezte, amelyet az egyik voraui földműves házában akartak tartani mezőgazdasági biztosítás díj hátralékának fejében. A parasztgazda erőlyes szavakkal tiltakozott a foglalás ellen és csakhamar a szomszédok is figyelmesek lettek a kiabálásra és a ház köré csoportosulva, fenyegetően léptek fel a végrehajtóval szemben. A végrehajtó szorongatott helyzetét látva, egyesek értesítették a csendőrséget, ahonnan nagyobb különítmény szállt ki a helyszínre és kilenc parasztgazdát letartóztatott. A tömeg, amely feltűnő módon, szinte percről-percre növekedett, ekkor a csendőrség elé vonult és erőlyesen követelte a kilenc letartóztatott ember szabadlábra helyezését. Amikor a csendőrség vezetői látták, hogy a nyugalom nem akar helyreállni és hogy a tömeg soraiban fegyverrel és botokkal felszerelt emberek is jelentek meg, telefonon segítséget kért a kormányzóságtól, ahonnan rövidesen egy század katonaság érkezett Vorauba. Közben azonban a forrongás Hartbergre is áttért és innen a tömeg zárt sorokban, fegyveresen Vorau felé indult. Ugyanekkor a környékbeli hatóságok nyomozást indítottak annak megállapítására, hogy kik voltak a kétségtelenül előre megszervezett mozgalom előkészítői és a nyomozás során az adelmonti csendőrségnek 15 méternyire a föld színe alatt egy műhelyt sikerült

felfedezni, amelyben ismeretlen emberek nagymennyiségű dinamitot és kézigranát gyártásához szükséges anyagokat halmoztak fel.

Az események Vorauban filmszerű gyorsasággal követték egymást. A józanabb elemek mindent megkíséreltek, hogy lecsendesítsék és lefegyverezzék az izgatott tömeget és így többek között felszólal: Gaugel keresztény-szociális képviselő is, aki azonban nem fejezhette be szónoklatát, mert a tömeg megrohanta, összeköszte és tuszként magával hurcolta. A csendőrség ekkor erőlyesebb akcióba lépett és szuronyt szegezve kényszerítette a tömeget Gaugel képviselő szabadon bocsájtására.

Vorauba egyébként újabb katonai különítményeket küldtek, melyek szuronyos fegyverekkel minden eshetőségre készen állanak. A vorau eseményekről a következő hivatalos jelentést adták ki:

A hivatalos vizsgálat megállapítása szerint minden valószínűség arra vall, hogy kommunisták keze keverte a kárvárat. Vorau ma délelőtt is valóságos hadszíntér képét mutatta, mivel katonaság, csendőrség és rendőrség szállotta meg az egész környéket. Hartbergben ismeretlen tettesek dinamittal töltött ludákat robbantottak fel és azok, akiket sikerült elfogni a merénylet színhelyén, azt adták elő vallomásaikban, hogy mindössze csak tréfáról volt szó. A környék lakossága állandó izgalomban él.

Elkövetkezik a boldogulás ideje

— mondotta Károly király az ujévi üdvözlések alkalmával. —
A politika ujéve Budapesten, Bécsben, Berlinben és Párisban
Apponyi Albert gróf sötétnek látja a helyzetet

Bucurestiből telefonálja az Aradi Közlöny tudósítója: Az ujév alkalmával a hagyományos szertartások keretében folyt le az uralkodó üdvözlése. A székesegyházban tartott Istentisztelet után az uralkodó és kísérete a pátriárka palotájába vonult. Először a diplomáciai kar járult a király elé. Dolci pápai nuncius vezetésével. Ezután Maniu Gyula miniszterelnök tartott üdvözlő beszédet:

— Felség! — kezdte beszédét a miniszterelnök. — Az egész nemzettel együtt bensőséges érzések között járulunk felséged elé, hogy az ujév alkalmából hódolatunknak és tiszteletteljes szeretetünknek adjunk kifejezést. Nem akarom külön-külön fejtegetni azokat a súlyos gondokat és problémákat, amelyek az elmúlt esztendőben foglalkoztattak bennünket és foglalkoztatnak az idén is, de hangsúlyozom: mindannyian meg vagyunk győződve arról, hogy ezeket a nehézségeket az új esztendőben legyőzzük. Ezt elsősorban Felséged bölcs vezetésével, friss munkaerejével és szorgalmával fogjuk elérni, amely az elmúlt esztendőben is mindannyiunk példaképeként szolgált. Bizunk benne és ragaszkodunk is hozzá, hogy Románia az általa kivívott határok között boldoguljon továbbra is. Semmi sem ingathatja meg reményünket és bizalmunkat, hogy sikerül tovább haladnunk a fejlődés útján. Megtartjuk azt az alapot továbbra is, amely boldogulásunk felépítéséhez szükséges. Ilyen érzésektől eltevely, újról tolmácsoljuk a nemzet hódolatát és jókívánságait.

Károly király válasza

A király a hódoló szavakra a következőkben válaszolt:

— Meg vagyok róla győződve, hogy a nehézségeket sikerül sorra legyőzni és valóban elkövetkezik a boldogulás ideje. Remélem, hogy egy olyan derék nép, mint a román, végre megszabadul a gondoktól és bajoktól.

Budapesten a diplomáciai terület a pápai nunciussal az élén, jelent meg Horthy Miklós kormányzó előtt. A pápai nuncius beszédében kiemelte, hogy a gazdasági nehézségeket az elmúlt év nem oldotta meg és a népek összefogása nem valósult meg. Bécsben, az üdvözlésekre válaszolva, Miklós szövetségi elnök köszönetet mondott mindazoknak, akik Ausztriának barátságos segítségére siettek. A berlini ujévi üdvözlések alkalmával ugy Hinderburg elnök, mint Schleicher kancellár az egyenjogúság gyakorlati megvalósulására irányuló reményét fejezte ki. Párisban Lebrun elnök, az üdvözlésekre válaszolva, kifejtette, hogy Franciaország a biztonság békéjét kívánja.

Apponyi a helyzetről

Itt írjuk meg, hogy ujesztendő reggelén Apponyi Albert gróf, a magyar közélet legkimagaslóbb egyénisége a következőket válaszolta arra a kérdésre, hogy mit vár 1933-tól egy külpolitikai, mint gazdasági téren?

— Sötétnek látom a helyzetet! Bármerre nézek, bárhol keresem: javulás jeleivel nem találkozom. Ez a nyers, kegyetlen igazság! A világ bölcsői szegyetlenes tanácsstalanságban állanak a megoldandó problémákkal szemben egy politikai, mint gazdasági téren. Nem mutatkozik egyetlen olyan esemény sem, nincs olyan fix pont, amely megnyugvásra szolgálna. A sorozatos konferenciák csufos bukása után a világgazdasági konferenciáktól sem várunk eredményt.

— Honnan várjuk mégis a derengést? — kérdezte az újságíró.

— Azt hiszem, Németországon keresztül. A Schleicher-kormány első ténykedései okosak, céltudatosak és rokonszenvesek. Az új francia kormány külpolitikája teljesen a Herriot kormány nyomdokain halad. Sajnos, alig látok vigasztaló momentumokat és így nem mondhatok semmi jót.

A luxus- és forgalmiadó felemeléséről szóló törvény megérkezett Aradra

Az adó alól mentesített cikkek — Törvény a kenyérbélyeg megszüntetéséről

A hivatalos lap ma Aradra érkezett számban közli a luxus-adó és forgalmiadó felemeléséről szóló törvényt, amely ujév napján lépett életbe. A törvényről annakidején, amikor a Kamara megszavazta, részletes ismertetőt hozunk és december 22-iki számunkban felsoroljuk a luxus- és forgalmiadó alá vont árucikkeket. Összesen 1357 cikk szerepel a Monitorul Oficialban és a hivatalos lap közli azoknak a cikkeknek listáját is, melyeket mentesítettek az adó alól.

A mentesített cikkek kivételével — a törvény szerint — minden más, exportált áru után egy százalékos adó fizetendő. A cégek a beföldön forgalomba hozott árucikkeknél a számla értéke után fizetik az adókat és az egyes vállalatoknak regiszterbe kell foglalniok a beérkező nyersanyagok, valamint eladott produktumok mennyiségét. A regisztert, valamint a nyersanyagokról szóló számlákat öt éven át kell megőrizni. A kivitt és behozott árucikkeknél a pénzügyminisztérium negyedévenként állapítja meg az egyes áruk egységes árát, melyet az adónál alapul vesznek. Azok a gyárak, amelyek egyenesen, közvetítő nélkül hozzák forgalomba árucikkeiket, havonként előre fizetik ki forgalmi- és luxus-adójukat. Azok a gyárak, amelyek közvetítő útján hozzák forgalomba áruikat, a törvény életbeléptetéséről számított 15 napon belül kötelesek kimutatást küldeni a pénzügyminisztériumnak.

Azok az iparosok, akik maximum öt fő erős gépekkel dolgoznak és legfeljebb hat munkással rendelkeznek, forgalmiadó-mentesek. A községek kisiparosai is forgalmiadó-mentesek, ezzel szemben a pékek kötelesek forgalmiadót fizetni. A törvény további részében ezután az ellenőrzésről és bírságok kivételéről számol be. Átmeneti intézkedésként elrendeli a törvény, hogy életbeléptetésével egyidejűleg minden selyemárnyag és textil-gyár köteles leltárt készíteni a meglévő anyagokról. Végül a kenyérbélyeg megszüntetéséről intézkedik.

MONTECARLO

fényben és árnyban

Írta: RONAY MARIA

Az aranykor hajnala

(6)

(Utánnomás tílos)

1862. áprilisában kezd meg működését Francois Blanc Monakóban. Ez az időpont jelenti a Grimaldiak életében is a fordulópontot, mert ekkor pénzhez jutnak. Blanc tizenötmillió alaptőkével megalapítja a Société Anonyme des Bains de Mer et des Etrangers című részvénytársaságot, anélkül, hogy egyetlen darab részvényt is kiadna a kezéből. Azután megkezdji nagyszabású ujjításait. Mindenekelőtt saját tervét szerinti kiépíti a gyönyörű parkot a kaszinó körül, amelynek a berendezését is felfrissíti, modernizálja.

Kitűnő üzleti érzékekkel meglátja, hogy a kaszinónak az a legnagyobb baja, hogy nem kapcsolódik bele a nemzetközi forgalmi utvonalba. Közlekedési lehetőségei gyalázatosak, nehezen lehet megközelíteni.

Kocsival hat órán keresztül tart az út a sziklák között és a fuvardij igen magas, úgy, hogy az esetben fizetődik ki, ha többen állnak össze és közösen bérelnek a kocsit. A hajóközlekedés olcsóbb ugyan, de kényelmetlen. A Palmania gőzös egyedül bonyolítja le a forgalmat Genua és San Remo között, utközben kiköt Monakóban. A kapitány azonban csak egészen csendes időben merészkedik elindulni rozzant hajójával, amely ilyenformán bizonytalan közlekedést jelent. Bárkákön is elérhető ugyan a város, de ez meg éppen kényelmetlen utazás.

Blanc megállapítja, hogy a kaszinó jövője attól függ, hogy Monakó vasuti összeköttetést kapjon a környék nagy városaival és közvetve a külfölddel.

A francia kormány abban az időben tervezte a Nice—Mentone közötti vasutvonal

megépítését, amelyet azonban úgy terveztek, hogy Monakót nem érinti, illetőleg a vonat ott nem áll meg. Blanc minden erejét latba vetve, dus pénzáldozattal kijárja, hogy ezt a tervet megváltoztassák és elérni azt, hogy a vasut nemcsak megáll Monakóban, hanem a pályaudvart közvetlenül a magas sziklákra épült kaszinó alatt létesítik.

Ezzel meg van az összeköttetés Franciaország és Itália felé, ami a fejlődés alapja. A további lépés az, hogy a vasutállomástól a kaszinó terraszára lifet építtet.

Blanc kívánságára, az uralkodó, III. Károly 1866-ban átkereszteli a Montage des Speuges-t „Montecarlo“-nak. Eredetileg a trónörökös tiszteletére „Elysée Alberto“-nak akarták elnevezni, de Blanc akarata itt is diadalmasodott és az ő általa választott név, csakhamar világszerte ismertté lett.

Két évvel később megnyitják a vasutvonalat és ezzel egyszerre szédületes mértékben fellendül a játékkaszinó üzeme. Az elragadó környezetben lévő, izléses kiállítású játéktérmetek tömegesen keresik fel a látogatók, akik nagy pénzeket hagynak ott. A bank nyeresége olyan arányokban növekedik, hogy az állam százalékos részesedéséből származó jövedelem lehetővé teszi a lakosság teljes adójának elengedését. Természetesen ez a rendelkezés óriási lelkesedést kelt és a nép boldog büszkeséggel néz a kaszinó palotájára, amelyet maguk között „Pénz-gyár“-nak neveznek el. A Grimaldiak elhalványult dicsfénye is újra felragyog a boldog jólétben.

Montecarlo igazi aranykora 1872-ben kezdődik, amikor a törvény értelmében bezárják az összes németországi játékbankokat. Most Monakóba özönlenek a világ játékosai és elárasztják a kaszinó pompás parkját, ahonnan rendeltileg kitalják a „köznepeit“. Többé nem sétálhatnak itt a nép gyermekei, az intézmény kizárólag a gazdagok és előkelők luxusát szolgálja.

Montecarlo divatba jön és amint a szerencsétlen Lefevre és Griois idejében a legnagyobb erőfeszítéssel és áldozattal sem tudtak elérni az most a zseniális Blanc uralma alatt magától megvalósul. A kaszinó környéke benépesül elegáns villákkal, luxus-hotelek épülnek, üzletek, kávéházak nyílnak mintegy varázsütésre, Montecarloból a világ lelegegységsabb paradicsoma lesz.

A spekuláció természetesen ráveti magát erre az alkalomra és örületes tempóban hajítja fel az árakat. Pár évvel ezelőtt még ingyen se kellett a telek senkinek, most pedig 1200—1800 frankot fizetnek érte azok a gazdag emberek, akik ambicionálják, hogy Montecarloban villájuk legyen.

A telektulajdonosok vagyontokat keresnek, milliomosok nőnek ki a földből és a nép jóléte egyre gyarapszik. Blanc zsenialitásának a révén.

Hosszu évek keserves nélkülözései után, végre méltó életet élhet az uralkodó-család is. A Grimaldi-dinasztia napja újra felragyog. III. Károly restaurálja háztartását és előkelő udvartartást rendez be magának, udvari lakájok, előkelő inasok és diszes egyenruhájú testőrök sürgőldönek a fejedelmi palotában, ahol élénk élet folyik. Ez a pazar reprezentáció is a kaszinó üzletének érdekeit szolgálja és Blanc irányítása mellett történik. Ugyancsak az ő kezdeményezésére nevez ki az uralkodó követeket a külföldi országokba, aminek következményeként az idegen államok is elküldik követeiket Montecarloba, amelynek fényét ezáltal a külföldi követségek palotáiban lezajló ünnepségek is emelik.

III. Károlyt súlyos szembaj támadja meg közben és félig vakon alig képes az ország dolgait intézni. Blanc tanácsára kormányt alakít, amely ugyan csak egy miniszterből és a nemzeti tanácsból áll, de azért mégis csak kormány és alkotmányosságot jelent, ami külön öröm a népnek. (Folytatjuk.)

Németország véres Szilvesztere

Összeütközések Berlin uccáin. — Harcok a kommunisták és nemzeti szocialisták között. — Több halott és sebesült

Berlinből jelentik: Szilveszter Berlin uccáin a véres politikai összeütközések éjszakája volt. A véres Szilveszternek két haldós áldozata volt: egy Magnus nevű 16 esztendőes nemzeti szocialista, akit éjszaka fél kettőkor az Utrechterstrassen leszurta s egy kommunista, kit a hajnali órákban a Prinz Heinrich-téren holtan találtak a járókelők. Az ismeretlen halott szíve keresztül volt szurva. Minthogy több gyanúk a lichtenradei munkatábor nemzeti szocialista lakói ellen szólt, a rendőrség huszonöt nemzeti szocialistát még vasárnap délelőtt őrizetbe vett.

Nemcsak a fővárosban voltak véres összeütközések, hanem szilveszter éjszakáján Németország vidékein is fellángoltak a politikai szennvedélyek. A rhinei könyökben levő önkéntes munkástelepet kommunisták megtámadták és fel akarták gyujtani a barakkokat, amelyekben a munkások vezetőikkel együtt szilveszteri mulatságot rendeztek. A telepörség észrevette a készülő támadást, mire vad harc indult meg a telep munkáslakói és a kommunisták között. A csata a munkások győzelmével végződött, sok kommunista megsebesült, több támadót pedig a munkások foglyul ejtettek és átadták a rendőrségnek.

A gyujtogatással vádolt aradmegyei malomtulajdonos bűnygyében a bíróság nem tudott egységes véleményre jutni

Érdekes tárgyalás a temesvári Tábla előtt — Az ötös nagytanács elé kerül a feltűnéstkeltő bűnygy

Érdekes bonyodalmak keletkeztek egy aradmegyei malomtulajdonos bűnygyében. Még hónapokkal ezelőtt történt, hogy Wolf Béla drauti malomtulajdonos háza kigyulladt és leégett. Miután a tüzeset előtt néhány nappal a malomtulajdonos 400 ezer lejről egy millió lejre emelte fel a házára kötött tűzbiztosítás összegét, vizsgálat indult meg abban az irányban, vajjon nem öngyujtogatás történt-e. Az első, csendőrségi kihallgatáson Wolf Béláné bevallotta, hogy férjével együtt felgyujtották házukat, hogy a biztosítás összegét megkaphassák. A vizsgálóbírónál, valamint a főtárgyaláson azonban visszavonta a beismerő vallomást és kijelentette, hogy azt kideríték belőle. Az aradi törvényszék bizonyítékok hiányában felfeltette a házaspárt, azonban az ügyészség felelőssége folytán az ügy a temesvári tábla elé került.

Nemrégiben tárgyalta a temesvári tábla az ügyet. Az ügyész vádbeszédében csalással vádolta a házaspárt és felsorakoztatta mindazokat a momentumokat, amelyek a bűnösség mellett szólnak. Gherman Dante dr. védő ekkor kijelentette, hogy a család még abban az esetben sem igazolható be, ha a házaspár tényleg elkövette volna a gyujtogatást, amit egyébként nem ismernek el. Wolfék ugyanis nem tettek kísérletet arra nézve, hogy a biztosítás összegét felvegyék és így egyelőre az a helyzet, hogy nem akartak senkit sem becsapni. Előre megbüntetni valakit azért, amit esetleg elkövetet, nem lehet. Az ügyész erre azt replikázta vissza, hogy bizonyos, hogy a biztosítás összegét felvették volna, ha időközben nem pattan ki a bűnygy. A tábla tanács nem tudott egységes véleményre jutni az ítéletet illetően és ezért elhalasztották az ítéletkiírdetést.

A házaspár védője most új tárgyalásra kapott idézést. A tanács nem tudott a további tanácskozás folyamán sem megegyezni és ezért az ötös nagytanács elé kerül a drauti malomtulajdonos ügye, amelyet előlről tárgyalnak le újból. Az érdekes tárgyalás az ötös nagytanács előtt január első felében lesz.

Borzalmas szexuális gyilkosság egy rajnavideki községben

Letartóztatták a gyilkost, aki szörnyű részletességgel beszélt el a gyilkosság lefolyását

Galdsbachból jelentik: A rajnavideki Rhey község határában borzalmas módon meggyilkoltak egy 25 éves Jansen Gusztáv nevű fiatalembert. A rendőrség szexuális gyilkosságot gyanított s ezért ezen a ivomon indult el. Ma letartóztattak egy Ritten József nevű községbeli egyént, akit szexuális beteges hajlamairól ismertek a vidéken. Ritten József a csendőrségen egy pillanatig sem tagadott és megdöbbentő hidegvérrel vallotta be, hogy a szerencsétlen Jansen ő gyilkosa meg. Ritten kijelentette, hogy nem érez semmiféle megbánást. Ezután részletesen elmesélte, hogyan csalta ki a fiatal Jansen Gusztávot a község határába és hogyan végzett vele.

Ritten sörözésre hívta meg áldozatát s mikor már meglehetősen leitatta, otthagyta az ivóban és hazament lakására. Ott magához vette kését és az előzőleg vásárolt üveg bort s ezzel visszament Jansenért. Az illuminált állapotban lévő fiatalembert ekkor kicsalta a mezőre és utközben a nehéz borral teljesen

leitatta. Borzalmas elevenséggel festette le Ritten azt a jelenetet, amidőn Jansen elesett a mezei uton. A beteges hajlamu ember ekkor rátérdelt elővetnie kését és azzal elmesztette a szerencsétlen fiu torkát. Nyugodtan, mozdulatlanul nézte, hogyan vérzik el áldozata, közben pedig gondosan ügyelt arra, hogy ruháját ne piszkítsa be az áldozat vérével. Midőn a fiu kiszenvedett elrejtette a holttestet egy bokorban, majd nyugodtan hazament és lefeküdt. A borzalmas kégyilkosság az egész Rajnavideken nagy megdöbbenést keltett.

Elmarad

az öthatalmi konferencia
Németország és Franciaország nem hajlandó résztvenni rajta

Londonból jelentik: Az öthatalmi konferencia melyet a leszerelési konferencia utómegbeszélésein terveztek ki és amelyen Németország már mint egyenjogu állam jelent volna meg, bizonytalan időre elmarad, mivel úgy a német birodalmi kancellár, mint a francia miniszterelnök kijelentették, hogy nem hajlandók rajta megjelenni.

CORSO-mozgó mai műsora:

ANNY ONDRA remek filmje:

KIKI!

HERMANN THIMIG, PAUL OTTO.

MA délután 3 órakor:

Greck generális!

LIONEL BARRYMORE nagyszabásu filmje.
JEGY LEI 10.

Rövidesen 2 világláger: SCHÖNBRUNNI ÁLOM!
NEM KÉRDEM KI VAGY!

Czelnai Eszter

1. hó 4-én nyitja meg cukrászat és hideg-büffé tanfolyamát. Tandíj 300 lej. Jelentkezni lehet hétfőn és kedden 5-7-ig a „Vitamin” tejjüzletben Fábian-u. 14. (Ortutay-palota)

Leugrott a hetedik emeletről és halálra zuzta magát egy budapesti bankigazgató

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank R.-t. egyik igazgatójának megrendítő tragédiája
Budapestről jelentik: A Déli Vasut indóházával szembeni bérház hetedik emeletéről hétfőn levetette magát egy elegáns öltözött idősebb uriember és szétzuzott tagokkal, holtan terült el a kövezeten. Óriási csődület támadt a holttest körül, amelyhez rövidesen hivatalos rendőri bizottság szállt ki és megállapította, hogy az öngyilkos, aki ilyen borzalmas módon vetett véget életének, Bartha Rezső bankigazgatóval azonos, aki a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank R.-t. óbudai fiókjának volt egészen a legutóbbi időkig főnöke. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy Bartha Rezső huzamosabb idő óta ideggyógyászati kezelés alatt állott, régi ideghaja miatt, amely az utóbbi időben egyre jobban elhatalmasodott rajta. Valószínűnek tartják, hogy a bankigazgató öntudatlan állapotban követte el az öngyilkosságot.

Kisenevben letartóztatták a GPU alfőnökét

A Cseka vezére kémkedett Romániában

Kisenevből jelentik: Rendkívül érdekes leleplezés eszközölt a kisenevi rendőrség, melynek ezáltal egy nagyarányu kommunista szervezkedésről sikerült a leple: lerántania. A kisenevi állambiztonsági hivatal tudvalevőleg állandóan figyelemmel kíséri a kommunista-gyanúsak működését és így sikerült nemrégiben megudnia, hogy rövidesen egy rendkívül fontos személyiség érkezik Oroszországból, akitnek az lesz a feladata, hogy kezébe vegye az éilanyhult besszarábiai mozgalom irányítását.

A rendőrség információi azonban arról nem számolnak be, hogy ki az, aki a közeljövőben a besszarábiai kommunista mozgalom élére áll. Néhány nappal ezelőtt aztán a kisenevi sziguranca megtudta, hogy a jelzett emberben megérkezett. A legnagyobb óvatossággal

láttak hozzá az elfogatás előkészítéséhez és így sikerült is az idegent teljesen körülvenni. Amikor ez látta, hogy veszélyben forog,

környfakasztó bombákat vett elő és azokat a detektívek felé dobta.

A rendőrség emberei azonban a menekülő után vetették magukat és hosszas üldözés után sikerült is elfogniok. A vizsgálat megállapította, hogy az elfogott egyén Grasev-vel, az oroszországi GPU alfőnökével azonos és hogy nemcsak szervező munkát akart Romániában végezni, hanem a kémszolgálatlalt kapcsolatos teendők ellátására is megbízása volt. Grasev kihallgatása még folyik és ezért a rendőrség egyelőre még nem közölte a sajtóval romániai bűntársainak a névsorát.

Az aradi FILHARMONIA EGYESÜLET nagyszabású II-ik

1933 január 12 este pontosan
9 órakor 290

zenekari hangversenye a Kulturpalotában
Vezényel: Shuk Lajos. Szállista: Fiedler Klara.

Bérleti és egyes jegyek
Sándor Ferencnél.

„A FALUBÓL GYÜLŐLET ÁRAMLIK A VÁROSBA“

Pacuraru Brutus iparkamarai főtitkár nagyhatalú beszéde az aradi iparosság újévi gyűlésén. --- A hatóságok újéve Aradon

Az aradi Magyar Párt küldöttsége dr. Barabás Bélánál

Hagyományos szokás szerint az ujesztendő első napja a tisztelgések jegyében zajlott le Aradon is. Popu M. János dr. alispán, a távollevő Lázár Ágoston dr. prefektus helyettese a vármegyeházán fogadta a tisztviselők újévi jókívánságait, míg Botiuc Elek dr. polgármester a lakásán fogadta nagyszámú látogatóit. A polgári és katonai hatóságok délben Comsa Gergely dr. megyéspüspöknél tettek tisztelgő látogatást.

A magyarpartti vezetőtagok Lantos Miksa városi tanács tag vezetésével elsőnek Velcsov Géza dr. alpolgármestert keresték fel, majd Velcsovval az élikön Parecz Béla dr. volt országgyűlési képviselőnél tettek tisztelgő látogatást. Innen Parecz dr.-ral együtt Barabás Béla dr. elnök lakására mentek, hogy tolmácsolják Arad magyarságának jókívánságait 77 éves vezérük számára. Barabás dr. megleghangú beszéddel és magyaros vendégszeretettel köszöntö meg az újévi deputáció őszinte üdvözlőit.

Válaszolva Parecz Béla dr. beszédére, örömmel állapítja meg, hogy Romániában egyetlen városban sem ért el a magyarjók oly szép eredményeket, mint Aradon s a párt jövő terveivel foglalkozva buzdító szavakat intézett a párt jelenlevő vezető tagjaihoz és Isten áldását kérte a párt vezetőire és minden egyes tagjára.

Az aradi ipari szakmák képviselői újév napján összegyűltek az Iparos Otthonban, hogy az iparosság működéséről, küzdelméről és a jövő kilátásairól tanácskozzanak. A megjelentek között volt Pacuraru Brutus, a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára is, aki kimentette a távollevő Mateescu István kamarai elnököt. Résztvettek még a gyűlésen: az aradi Iparosok Hitelszövetkezetének vezetősége és egész tisztviselőikara, az Ipartestület vezetői, az építőipari szindikátus, a sütőiparosok szindikátusa, a villanyszerelők, bádógosok, lakatosok, cinészek, fodrászok, asztalosok, férfi- és női-szabók szindikátusainak megbízottai. Reinhart Gyula, az Iparos Otthon elnöke, mint vendéglátó üdvözölte a megjelenteket és szoros együttműködésre hívta fel őket, mert az iparosságnak is hivatása a válságból kivezető új utakat megkeresni. Zima Tibor rámutatott arra, hogy a kapitalista rendszert nem ingatták meg a kommunista irányzatok és a jövőben is megmarad a tőkés társadalmi rendszer, mert a bolsevizmus azt nem helyettesítheti. Oroszország is áttért a kapitalista termelésre s utánozza a nyugati államokat, de még sem bírta megakadályozni az orosz népesség kitérését.

— Olaszországban a fascista diktatúrával sikerült leküzdeni a háboru utáni gazdasági válságot és más államokban is megkísérelték ezt — folytatta Zima — de a fascizmus olyan cikk, amely Olaszországból nem exportálható.

Az iparkamara főtitkárának beszéde

Ezután Pacuraru Brutus, a kamara főtitkára nagy érdeklődés mellett fejtette ki, hogy az iparosság még a mostaninál is intenzívebb munkával, ne pedig az egymás közötti torzalkodással igyekezzen a súlyos válságon segíteni.

— A gazdasági krízis miatt a faluból gyűlölet áramlik a városba — mondta — és ezért szükséges az összes társadalmi osztályok szoros összetartása, mert csak így bírjuk ellensúlyozni a gyűlölködést. A súlyos bajokat sokan még azzal is növelik, hogy különböző megoldási terveket készítenek és propagálnak, amelyek alkalmasak arra, hogy az emberek közötti ellentéteket növeljék. Mostanában sokan jutottak kedvezőtlen anyagi helyzetbe, de azért nem kell kétségbeesni,

mert akik a megélhetési küzdelemben ma alul maradtak, azok esetleg nemsokára újból fent lehetnek. Tehát ismétlem, hogy a zord idők miatt nem kell kétségbeesni. Az én nevem magyarul „pásztor“, aki tudvalevőleg szereti a rossz időt, mert tudja, hogy utána jó idő következik, viszont a jó időt vihar szokta felváltani. Így forog az emberek sorsa is.

Gabos Jenő dr., az Iparos Otthon fővezére rámutatott arra, hogy a háboruk után mindig súlyos gazdasági válság pusztított, amelyek alatt egész nemzedékek tüntek el. Montesquieu mondása szerint azok a népek a legboldogabbak, amelyek keveset szerepelnek a történelemben, de „még boldogabbak azok, akik egyáltalán nem szerepelnek, mert azok nem viselnek háborukat“. Beszéde végén az ügyész üdvözölte az összes ipari szakcsoportokat.

Aradon, a Mosóczy-telepen és Ségában a rendes ünnepi szertartások keretében tartotta meg a katolikus egyház az Újévet. A Minorita-templomban csendes mise volt, amely után szentbeszédet mondott dr. Wild Endre kultúr-házi igazgató. Dél előtt fél 10 órakor ünnepi nagymisést celebrált dr. Lakatos Ottó plébános, míg a szentbeszédet Huszár Jusztin főgimn. hittanár mondta el. A nagymise után ünnepi áldást osztott ki dr. Lakatos plébános. Délután 6 órakor Novák R. Mihály hittanár mondott prédikációt, amely után ünnepi litánia és áldás volt. A Mosóczy-telepen és Ségában dél előtt 10 órai kezdettel tartottak ünnepi misét Iványi Kázmér és Mahig Berard hittanárok szentbeszéd kíséretében.

A Fűszerkiskereskedők Szindikátusa nevében megjelentek Engel Gyula elnöknel Zöldy Ernő, Márkus Miksa és Stern Géza vezetőségi tagok, akik az ujesztendő beköszöntésére jókívánságaikat fejezték ki a köztisztviselőkben álló elnöknek.

Pacha püspök üdvözlése

Itt írjuk meg, hogy Temesváron a város katolikus társadalmának színe-java jelent meg az újév alkalmából Pacha Ágoston dr. püspök előtt, hogy az egyházfőnök jókívánságait tolmácsolja. Elsőnek Fehér Kristóf dr., a gyárvárosi egyházközség elnöke köszöntötte lelkes szavakban a püspököt, majd pedig német nyelven Andressz Ferenc mondott üdvözlő beszédet. Pacha dr. püspök a következőkben válaszolt:

— Jölesik főpásztori lelkemnek az a szeretet, amely hűveim szívéből kél és nemcsak nekem, hanem papjaimnak is szól. Boldog vagyok, hogy ezekben a nehéz időkben papjaim fel tudják kelteni a hűvek bizalmát, hűveim pedig megbecsülik őket és munkájukat. Hálás vagyok azért a sok áldozatért, amelyet hűveim egyházukért hoznak.

ASSZONYOM!

Ha arcának üdeségét meg akarja őrizni — keresse fel

PILISINÉ

kozmetikai szalonját

P. Avram Iancu (Szabadság-tér) 16. Pattanásos, szeplős, ráncos arcok — mindennemű szépséghibák szakszerű kezelése — Arc massage, vasalás — pakkolás — esti kikészítés. —

Ha takarékoskodni akar, vegye igénybe az olcsó havi fizetési rendszerrel

Nincs devizagondja!! ha külföldi lapelőfizetését
Sándor Ferenc könyvkereskedése intézi. 236

Tíz küzdelmes év

az aradi és aradmegyei magyarság életéből

Tíz év telt el azóta, hogy a kisebbségi sorsban élő magyarság felelősen ájulásából, egyéges szervezetbe tömörült és felvette a harcot jogai kivívására és életfeltételeinek biztosítására. 1922. december 28-án alakult meg a Magyar Nemzeti Szövetség és a Magyar Néppárt egyesüléséből az Országos Magyar Párt, amely azóta irányítója a magyar társadalom megmozdulásainak.

Aradváros és megye magyarsága ebben az időben valósággal guzba volt kötve. A magyar társadalom vezető egyéniségei, mint a Magyar Nemzeti Szövetség aradi vezetői egy direktóriumot alkottak, melynek tagjai az Országos Magyar Párt kolozsvári megalakulásával egy időben megindították a szervezés munkáját. Aradváros és megye hadszíntérnek volt nyilvánítva, ahol tilos minden gyülekezés. Megbeszéléseiket is nem egyszer megzavarta a szigorú cenzúra s minden nagyobb megmozdulás lehetetlen volt. Intenzív munka megindulására csak 1925-ben nyílt meg az alkalom, mikor a liberális párt választási küzdelmébe bevonta a magyarságot. A paktumban, amelyet a Magyar Párt a liberálisokkal kötött, elsősorban a magyarság szervezkedésének lehetőségét biztosították.

Nagy lendülettel indult meg ekkor a szervező munka. Az aradi párttagozat első nagyarányú életmegnyilvánulása az 1926. áprilisában megtartott nagygyűlés volt, amelyen a városi és megyei tagozatok megválasztották vezetősegiüket. Ezzel a szervezettel működött az aradi párttagozat 1930-ig, mikor az Országos Magyar Párt Sepsiszentgyörgyön gyűlést tartott és ezen a gyűlésen új szervezeti szabályzatot dolgoztak ki, melynek alapján az aradi tagozat vezetősége is kibővült és bizonyos változáson ment keresztül.

Az országosan megerősödött Magyar Párt teret szorított magának a városi és parlamenti ügyek intézésénél. Aradon 1926-ban, a liberális párt kormányzása alatt jutottak be az első magyar tanácsosok a városi tanácsba. A kormány hamaros bukásával megszünt a tanács is, amelyben 17 magyar tag foglalt helyet.

Legközelebb azután, 1929-ben, mikor önálló listával indult a Magyar Párt a küzdelemben, 14 tagja jutott be a városi parlamentjébe, ahol egy állandó tagságot, melyet Széll Lajos dr. foglalt el és egy helyettes polgármesteri pozíciót sikerült a magyarságnak biztosítani. Arad első magyar alpolgármestere Velcsov Géza dr. volt. E tanácsot is feloszlatták 1931-ben és nemrég helyezték vissza jogaiba, midőn egy újabb állandó tagságot kaptak a magyarok, melyet Nagy Sándor dr. tölt be. A megyei tanácsban 1927. óta van képviselve a magyarság 5 taggal, azonkívül egy állandó magyar tag is van.

A Kamarában az első aradi képviselő Zima Tibor volt 1922-től 1926-ig. 1926-ban Parecz Béla dr. képviseli Aradvárost a Kamarában, Barabás Béla dr. pedig a szenátusban, 1929-ben újra Parecz Béla dr. képviselője Aradnak. Barabás Béla dr. pedig Torda mandátumát kapja meg. 1931—32-ben képviselő nélkül maradt Arad magyarsága, annak ellenére, hogy a választásokon még sohasem ért el a magyar lista annyi szavazatot, de az országos arányszám miatt Parecz Béla dr. nem juthatott be a parlamentbe.

A Magyar Párt nagyon sok megpróbáltatáson men keresztül a tíz év alatt, sok bálál kellett a vezetőségnek megküzdenni, hogy a magyarok sorsán valamit segíteni tudjon. A Magyar Párt jövője a magyar társadalom magatartásától függ. Régi igazság az, hogy csak az összetartás ad erőt s a kisebbségi élet nehézségeit leküzdeni csak úgy lehet, ha vállvetve áll egymás mellett minden magyar.

Az aradi pékektől újévkor elvették a bélyeg nélkül sült kenyeret

A Kereskedelmi és Iparkamara intervenciójára a rendőrség ma megsemmisítette a foglalást. — A hivatalos lap késedelmének következményei

Mint ismeretes, a forgalmi adó megváltoztatásáról szóló törvény többek között azt is tartalmazza, hogy a kenyérbélyeget eltörlik és helyette a pékeknél is bevezetik a forgalmiadót. A pékek könyveit összehasonlítják a málmok forgalmi-adó könyveivel, hogy hatályosabban ellenőrizhessék ennek az adónak lerovását. A törvény értelmében már újévtől kezdve bélyeg nélkül süthettek a pékek és ezt Románia összes lapjai többször is közölték. Az aradi sütőmesterek teljes bizonyosságot akartak szerezni arról, hogy január elsején már bélyeg nélkül is forgalomba hozhatják a kenyeret és ezért december 31-én telefonon kérdést intéztek a bucaresti-i pékszindikátus elnökéhez, aki a leghatározottabban kijelentette, hogy a törvény már megjelent a Monitorul Oficial-ban (Hivatalos Lap), tehát Aradon is, éppugy, mint Bucuresiben, bélyeg nélkül süthető a kenyér. Az aradi pékszindikátus elnöksége szombaton értekezletre hívta össze a szindikátus tagjait és a kedvező választ a megjelentekkel közölte.

Akik az ülésen résztvettek, azok vasárnapra tényleg bélyeg nélküli kenyeret hoztak forgalomba, de legnagyobb meglepetésükre a második kerületi rendőrség megbízottjai vasárnap hajnalban feltartóztatták a kihordókat és készleteiket lefoglalták.

A bélyegtelen kenyeret kocsira rakták és beszállították a rendőrségre. Emiatt számos aradi fűszerkereskedő nem kapta meg kenyérszállítmányát. A lefoglalt kenyér újév napján a rendőrségen maradt.

A súlyos sérelem miatt a sütőmesterek ma reggel a Kereskedelmi és Iparkamarához fordultak, amelynek vezetősége interveniált Moga Romulus dr. rendőrkezes orráról és kárát inté.

A kofferes valutarablás bűnügyének izgalmas főtárgyalása a budapesti törvényszék előtt

Súlyos vallomások Szekulesz József ellen — „Ez rosszabb a hazaárulásnál!” — A robogó vonalon történt rablás lefolyása

Budapestről jelentik: A kofferes valutarablással vádolt Szekulesz József bűnügyének főtárgyalását hétfőn kezdte meg a budapesti törvényszék Horváth Imre-tanácsa. A főtárgyalás több, mint negyven tanu kihallgatásával kezdődött meg, majd Szekulesz elmondotta, hogy Nagy Pálnál volt éppen vacsorán, aki vacsora után a szomszédos szobában 40.000 pengőt csomagokba, amit anyósával akart kicsempesztetni Magyarországról. A tárgyalást vezető elnök élénken kikelt a vádlott fenti beállítása és vallomásának formája ellen:

— *Micsoda szörnyű mentalitás ez!* — fakadt ki — *hiszen ez még rosszabb a hazaárulásnál is...*

Szekulesz meggyőzni igyekszik az elnököt a beállítás helytelenségéről. Kifejti, hogy éppen ellenkezőleg: ő a külföldi pengő-eladásokkal kapcsolatban javította a pengő árfolyamát és növelte az iránta megnyilatkozó bizalmat.

— *Ne beszéljen!* — mondja az elnök — *ön valutasibóló, semmi más...*

Az elnök több levelet olvas fel, amelyek mind Szekulesz bűnösségét igazolják a valutasibólás vádjában. Szekulesz könnyezve hallgatta a leveleket, majd több tanu kihallgatására került a sor. Így kihallgatták Sturma Emil hálókoCSI-kalauzt, Farkas Flórián kalauzt, Horvát Sámuel vasuti tisztviselőt, akik valamenynyien többé-kevésbé felismerni vélték Szekuleszben azt az egyént, aki

detektívnek adta ki magát, elvette Bauer Máriától a valutákat tartalmazó kofferit.

Általános érdeklődés nyilatkozott meg Bauer

zett, hogy milyen alapon történt a kenyerek lefoglalása. A rendőrkezes azonnal megálapította, hogy a lefoglalást sajnálatos adminisztratív zavar idézte elő. *A hivatalos lapnak az a száma ugyszeris, amely a kenyérbélyeg eltörléséről szóló törvényt tartalmazta, egyetlen aradi hivatalnak sem jött meg s a rendőrség ezért nem szerezhetett hivatalos tudomást a törvény életbeléptetéséről.* A kamara rámutatott arra, hogy a törvény 41. szakasza határozottan kimondja a kenyérbélyeg eltörlését. Erre való tekintettel, Moga Romulus dr. feloldotta a zárlat alól az újévi kenyeret és azonnal visszaadta azoknak a pékmestereknek.

Többmillió adóeltitkolás ügyében folyik a vizsgálat az aradi pénzügyigazgatóságon

Súlyos vádak egy volt aradi nagykereskedő ellen. — A pénzügyminiszteriumhoz érkezett a feljelentés

Az aradi pénzügyigazgatóságon több millió adóeltitkolás ügyében folyik szigorú titokban a vizsgálat. A részletek — éppen a vizsgálat titkossága miatt — egyelőre még ismeretlenek és ezért egyelőre csupán a következő adatokat sikerült megszereznie az *Aradi Közlöny* munkatársának:

Nemrégiben a pénzügyminiszteriumnál feljelentést tettek egy volt aradi nagykereskedő ellen, aki még hónapokkal ezelőtt költözött Nagyváradra. A nagykereskedőt, akinek Ara-

don részletüzlete volt, többmillió adóeltitkolással és ezzel kapcsolatos manipulációkkal vádolta meg a feljelentés, amelyet a pénzügyminiszterium Aradra küldött le Taranu Viktor pénzügyi vezérfelügyelőnek, akinek megbízást adott a vizsgálat levezetésére. Taranu vezérfelügyelő behatóan folytatja a vizsgálat munkáját és már eddig is számos kihallgatást eszközölt, azonkívül pedig felülvizsgálta a kereskedő üzleti könyveinek egy részét. Előreláthatólag még hetekig huzódik el a munka, miután arról van szó, hogy a részletüzletnek kérdését évekre visszamenőleg kell felülvizsgálni. Az eredményről a vizsgálat lefolytatása után a vezérfelügyelő nyomban jelentést tesz a pénzügyminiszteriumnak, amely a továbbiak felett határoz. Valószínűleg csak ekkor kerül a nyilvánosságra, mennyire volt alapja a feljelentésnek, a mely igen súlyos vádak sorakoztatott fel a volt aradi nagykereskedő ellen.

Lezuhant az aradi viaduktról

Egy asztalossegéd súlyos szerencsétlensége

Nemrégén nyitották meg a forgalomnak a viadukton az ideiglenes átjárót, melynek elkészülésére olyan sokáig várt a Mossóczy-telepi lakosság. A hosszú ideig készülő átjáró tökéletlenségét bizonyítja az a majdnem végzetes szerencsétlenség, melynek áldozata lett Ipacsi János fiatal asztalossegéd.

Szombaton este baráti társaságában bejött a városba Ipacsi János 24 éves fiatalember, hogy a Szilveszter-estét itt töltsse el. Reggel felé indultak haza s az új vasúti-átjárón akartak átmenni. Az átjáró olyan keskeny, hogy azon csak két ember fér el egymás mellett és a viadukt nagyrészt fedetlenül hagyja. A fagyasztott italoktól jókedvű fiatalember, aki nem ismerie még a helyzetet, előre sietett, hogy elsőnek menjen át a hidon és a sötétben az átjáró mellé lépett és lezuhant a vasuti sínekre. Társai kihívták a mentőket, akik beszállították a kórházba, ahol megállapították, hogy súlyos agyrázkódást, kar- és láb-szártörést szenvedett.

Ez a súlyos szerencsétlenség bizonyára figyelmeztetésül fog szolgálni az illetékeseknek, hogy minél előbb hozzáfogjanak egy biztonságosabb átjáró felépítéséhez, ha már a teljes rendbehozatalra nincs mód, de addig is tanácsos volna legalább egy korlátal elzárni a veszélyes részeket, nehogy a szerencsétlenség megismétlődhessen.

GRAND HOTEL
St. Moritz
Svájc.

leggyönyörűbben fekvő szállodája
Hó, ég, havasok paradicsoma

St. Moritz

300. tökéletes komforttal berendezett szoba, hallal, táncterem, apartementek, fürdőszobák. — A leg-tökéletesebb kényelem. — Külön jegypálya.

Mélyen leszállított árak!

akiknek műhelyében a lefoglalt kenyér készült. Az aradi pékek tehát most már bélyeg nélkül süthetik a kenyeret.

HIREK

Solyt a pezsgő, bor és likőr

Arad ujesztendőbe szökő Szilveszter-
éjszakáján

Hosszubojtos, piros fezek, fantasztikusan tarka papirkalapok és sapkák, cikázó, színes luftballonok, hangos kacagás, lárma, zene, tánc... a tomboló Arad elbucszott az ó-estendőtől. Minden hely, ahol mulatni lehetett, a zsufolásig telve volt, *esztendők óta nem bucsuztak olyan duhajul, vadul az elköszönő évtől, mint az idén.* Békés családapák és családanyák tomboltak a rikoltozó saxofonok, dobok jazz-zeneje mellett, szolid, csendes polgárok vagdosták a földhöz a pezsgős és borospoharakat... olyan „csakazértis Szilvesztert“ rendezett Arad.

Találkoztam olyan emberekkel, akikről tudom, hogy súlyos gondokkal küzdenek és akik egy zsufolásig megtöltött kávéház publikumának hangulatát teremtették meg és iránvitták bolondos jókedvvel. Olyanok, akiket csak legszűkebb körük ismer, szürke, napi gondokban vergődő családapák... a kávéház parkettjén, fénylő szemekkel, kipirosodott arccal, harsányan dirigáltak a zenekart és diktálták a tempót megrögzött éjszakázóknak. Repült a serpentin, játékosan kigyóztak a levegőben a tarka papírszalagok és erős szálakkal kötötték össze a mulatozók lelkét. Ismeretlen emberek nevettek vidáman egymásra, valami varázs kerített mindenkit hatalmába és olyanok kívántak meleg kézszorogatással, összeölekezéssel boldog ujesztendőt egymásnak, akik sohasem látták egymást azelőtt, akiket csak a véletlen játéka sodort össze a szeszgőzös lokál parkettjén. Az ember semmitsem vett rossznéven senkitől. Egy becsipett urileány otthagya az egyik asztalnál családját és sorban bemutatkozott mindenkinek az egyik kávéházban. Máskor összecsapták volna a kezüket az emberek, most legvintettek:

— *Nem baj, Szilveszter van.*

A másik kávéházban színes luftballonok szálltak a levegőben. Néhány jókedvű mulatozó azzal szórakozott, hogy égő cigarettát a szelített titokban a léggömbökhöz, amelyek hatalmas pukkanással estek le. Harsány kacagás üd-
vözött minden széjjelpattant gömböt, semmitsem vettek rossznéven. Arad mulatozó vigan, elfelejtkezve, megünnepelte az „1932—33. csak-azértis Szilveszterét“...

Folyt a pezsgő, bor, likőr, minden lokálnak, a legnagyobbtól a legkisebbig dus aratása volt. Elérkezett a hajnal, azonban az összes szórakozóhelyek még mindig zsufolásig telve voltak, senkisémet akart hazamenni. Egy éjszákára ráborult az egész városra a feledés fátyla, amely mögött bizonytalan sötétségben húzódik az elkövetkező háromszázhatvanöt nap hosszú országútja: az 1933...

— **IDŐPROGNÓZIS:** Lassu enyhülés valószínű, egyébként ködös idő, helvenként szitálással.

5. negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: EGY SZÓKE ÁLOM. Zenés és énekes filmjáték. Főszereplők: LILIAN HARVEY, WILLY FRITSCH, WILLI FORST, UFA-sláger.

SELECT MOZGÓ: A MOZIÓRÚLT. HAROLD LLOYD első németül beszélő vígjátéka. Világszláger.

JÓN! HAJNALI MERÉNYLET (Schuss im Morgengrauen). Szenzációs bűnügyi dráma. Főszerepekben: KARL LUDWIG DIEHL, ERY BOS, THEODOR LOOS, PETER LORRE. — **KADET-TOK.** Katonadráma. Főszerepekben: ALBERT BASSERMANN, JOHANNES RIEMANN, TRUDE von MOLO.

— **Előkészületek a tisztviselőlépítésre.** Bucurestiből jelentik: Lázasan folynak az új költségvetés összeállításával kapcsolatosan az államháztartás leegyszerűsítésének előkészületei. Madgearu pénzügyminiszter már be is kérte az egyes minisztériumoktól azoknak a tisztviselőknak a listáját, akik léptethetők. Elsősorban a napidíjasokat bocsájtják el és az 1926. óta törvénytelenül kinevezett tisztviselőket. Minden egyes tisztviselő elbocsátásánál fogják kérni a köztisztviselők szövetségének véleményét.

— **Áthelyezések az aradi törvényszéken.** A hivatalos lap mai száma szerint, az igazságügyminisztérium Topciu Constantin vizsgálóbíró: saját kérelmére, a törvényszékhez helyezte, míg helyébe, az első számú vizsgálóbírói hivatal élére, Seracu Adrian aradi törvényszéki bíró került.

— **VIDÉKI ELŐFIZETŐINKHEZ:** Mai számunkhoz mellékeljük az Aradi Közlöny zsebnaptárát amelyet újévi ajándékként juttatunk el előfizetőinkhez. Kérjük azon vidéki előfizetőinket, akik nem kapták meg naptárunkat, reklamálják azt meg vidéki kihordóinknál.

— **Budapesti esküvő.** Az aradi társaságokban örömmel tárgyalták azt a házassági hírt, amely arról számol be, hogy néhány nap múlva esküszik örök hűséget Budapesten Fuchs Éva, az ismert nagytehetségű zongoraművész Fokmann Miklósnak, a Nasic Union és Lomási Erdőipar alexandriai igazgatójának. Arad előkelő társasági körében jól ismerik Fuchs Évát, akit rokoni köteleknek fűznek Aradhoz és aki az elmúlt években többször nyaralt Aradon rokonainál. A zongoraművész unokanővére Fuchs Arnoldnak, a Neuman-gyárak igazgatójának és Gárdos Frigyesnek, a Corso-mozgó társtulajdonosának, akitől aradi tartózkodása idején lakott. A bájos, fiatal zongoraművésznőt távirati gratulációkkal halmozták el nagyszámú aradi jóbarátai és tisztelői.

— **Súlyos baleset érte Nagy Ferenc 11 éves aradi kisfiút.** A gyermek, aki a Buzsák-telepen lakik nagynénjénél, egy üveggel petróleumért ment a házuk szomszédságában lévő fűszerkereskedésbe. Utközben egy farkaskutya támadta meg, a gyermek az ijedségtől futásnak eredt és a sikos járdán elcsuszva, az árokba zuhant. A nála levő üveg összetört és a gyermek kezét súlyosan összevágta. A fiúcska a nagy vérvesztés következtében rendkívül elgyengült, úgy, hogy a mentőknek a gyermekkorházba kellett beszállítani. Állapotában ma némi javulás állott be.

Az előérzet

Két barát találkozik:

— *Őszinte részvétem, kedves Miksa.*

— *Miért?*

— *A feleségemnek új bundája van.*

— *Na és?*

— *Holnap meglátogatja a feleségedet.*

— **Zenetilalom Vízkereszt napján.** Az aradi központi rendőrség a Vízkereszt ünneppel kapcsolatban közli, hogy a zenetilalom csütörtök délután 3 órától másnap, tehát péntek délutánig tart. Ezen idő alatt sem színház, sem mozilátogatás nem tartható. A rendelet ellen vétőket szigorúan megbüntetik.

Antracit tojás **BRIKETT**
TELEFON Sziléziai dió **KOKSZ**
461. Sziléziai és **KÖSZÉN**
belföldi szalon
ALTMANN EDE tüzfű- és **ARAD**
szételep
volt Boros Béni-lér 44. szám. 4165

— **Aradváros munkanélküli segélyakciójára a jelentkezések határideje január hó 7-én, szombaton délben lejár.** Eddig az időpontig fogad el a segélyakció vezetősége újabb jelentkezéseket, de ezen túl semmi esetre sem. Szilveszter éjszakáján két persellyel gyűjtőtűk a kávéházakban és vendéglőkben a munkanélküliek javára: ezután 1143 lej folyt be a segélyalap gyarapítására. Ezt az összeget is természetesen a munkanélküliek élelmezésére fogják fordítani. Velcsov Géza dr. alpolgármester, a segélyakció vezetője egyébként ma intézkedett hogy január hó 6-ikán, Vízkereszt hivatalos ünnepén, valamint 7-ikén, Keresztelő Szent János ünnepnapján, újra meginduljanak a cserkészcsapatok vezetésével a városi teherautók, amelyek trombitaszó mellett fogják bejárni a belvárosi utcákat hogy használt, régi fehérneműt, ruhaneműt gyűjtsenek a nélkülözők számára, a könyörületes szívektől. Ugyancsak megtehető arra is az előkészületeket, hogy amint már az elmúlt évben is történt, nagyszabású bál rendezzenek a munkanélküli segélyalap javára. A második bál rendezésére, illetve előkészítésére, Botioc Elek dr. polgármester és Velcsov Géza dr. alpolgármester meg fogják hívni a nőegyletek képviselőit is.

Szovjet-tisztek Berlinben

Megnemtámadási szerződés készül a szovjet és Japán között

Berlinből jelentik: Nemcsak politikai, de katonai szempontból is rendkívül érdekes jelenés érkezett a német fővárosból. A tudósítás szerint néhány nappal ezelőtt a szovjet-országi hadsereg több tagból álló tiszti különítménye Berlinbe érkezett. A szovjet-tisztek a Reichswehr tiszti-tanfolyamán vesznek részt. A berlini lapok megállapítják, hogy a két ország vezérkara között felújul a barátságos összeköttetés.

Itt írjuk meg, hogy a szovjet hivatalos távirati irodája Tokióból jelentést kapott, mely szerint Saito japán miniszterelnök kijelentette, hogy szükségesnek találja a szovjet-vel való megnemtámadási szerződés megkötését. A kelet békéjét és nyugalomát a japán miniszterelnök szerint csak ez a paktum biztosíthatja. Az orosz hivatalos távirati iroda megjegyzi, hogy a nyilatkozatban Saito miniszterelnök nem érinti a mandzsurlai köztársaság elismerésének kérdését.

— **Az amerikai veszedelem.** Washingtonból jelentik: A szociális problémák tanulmányozására kiküldött bizottság ma tette közzé jelentését, mely megállapítja, hogy Amerika területén az erőszakos forradalom lehetősége áll fenn és ha illetékes körök haladéktalanul nem intézkednek, a növekvő mechanizálódás, a téves hitel- és gazdaságpolitika felőrlik az egész ország közgazdaságát.

— **Gróf Bethlen István berlini magyar követ.** Párisból jelentik: A Paris Midi a magyar diplomáciai körben történő változásokkal kapcsolatban fantasztikusnak látszó hírt közöl. A lap berlini tudósítója ugyanis azt jelenti, hogy német diplomáciai körökben az a hír terjedt el, hogy Kánya berlini magyar követ a legközelebbi jövőben elhagyja állomáshelyét és átveszi a magyar külügyminisztérium vezetését, a berlini követi állást pedig gróf Bethlen István volt magyar miniszterelnök foglalja el.

— **Halálozások.** Wiegenfeld Mór, életének 55-ik, boldog házasságának 24-ik évében elhunyt. Temetése kedden délután fél négykor lesz az izraelita temető halottasházából. Az elhunytat özvegye és leánya, Marika gyászolják.

Özvegy Hanekker Imréné, néhai Hanekker Imre MÁV tisztviselő özvegye, 83 éves korában Máriaradnán elhunyt. Ma, kedden délután négy órakor helyezik örök nyugalomra. Hanekker István nyugalmazott alezredes, Hanekker Ernő nyugalmazott pénzügyi felügyelő, Hanekker Imre jegyző édesanyjukat gyászolják az elhunytban.

— **Makacs székrekedés, vastagbélkataris, gyomorba, puffadás, vértorlás, sárgaság, aranyeres csomók, csipőfájás** eseteiben a természetes „Ferenc József“ keserűvíz, reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve, rendkívül becses háziszor. — Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a Ferenc József víz még ingerlékeny belső betegknél is fájdalom nélkül hat. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Az Iparos Otthon bálja.** A január 28-án megtartandó iparos-bál rendezősége felkéri a női bál-bizottságot, hogy csütörtökön, 5-ikén este 9 órakor teljes számban jelenjenek meg a bálrendezés részleteinek megállapítása céljából.

— **Rendőrségi hírek.** Georgescu Ilés Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 40. szám alatti lakos ma feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik éjnek idején behatoltak fáskamrájába és onnan mintegy ezer lej értékű fűtőolajat. — Földesi István Str. Marasesti (Kossuth-uccai) vendéglős ugyancsak ismeretlen tettesek ellen tett feljelentést, akik az elmúlt éjszaka vendéglőjéből 1500 lej készpénzt és több ezer lej értékű kávéloptak el. A rendőrség mindkét feljelentés ügyében megindította a vizsgálatot.

Felrobbant gránát

Gyermekszerencsétlenség egy aradmegyei községben

Csaknem végzetes gyermekszerencsétlenség történt az aradmegyei Sfatul-Nou községben. Hermáth János és Farkas András 14 éves gyermekek Hermáthék udvarában egy gránáttal játszadoztak, amelyet Hermáth János talált mintegy két héttel ezelőtt. A két gyermek egy köre tette a veszedelmes robbanószert, amelyet azután ütögetni kezdtek. Néhány pillanat múlva a gránát hatalmas detonációval explodált és Hermáth János balkezének három ujját leszakította, ezenkívül pedig az arcán is súlyos sérüléseket okozott. A másik gyermek, Farkas András könnyebben sebesült meg. Hermáth Jánost kétségbeesett hozzátartozói a legközelebbi vonattal behozták Aradra és itt a gyermekorháznál helyezték el. Állapotában különben máris erős javulás állott be. A szerencsétlenség ügyében a csendőrség erélyes vizsgálatot vezetett be, annál is inkább, mert a gyermek állítólag Kádár Ferenc gazdálkodótól hozta volna a gránátot, ahol inaskodott. A hatóságok elsősorban azt igyekeznek megállapítani, hogy a gránát valóban Kádár Ferenc től származik-e és ha igen, úgy a gazdálkodónak miképpen jutott az birtokába.

— Rendelet Aradra a pénzügyi év három hónappal való meghosszabbításáról. Belügyminiszteri rendelet érkezett hétfőn reggel Aradváros vezetőségéhez. A rendelet ismételt felhívja a város vezetőségének figyelmét arra a körülményre, hogy a pénzügyi évet három hónappal meghosszabbította a belügyminiszter. Ez annyit jelent, hogy amíg a város 1933. évi költségvetése el nem készül, sem a januári, sem a februári, sem pedig a márciusi hónapban a város kiadásai nem léphetik túl az elmúlt év havi kiadásainak összegét. Legfőképpen azonban a városvezetéség ez alatt az idő alatt nem eszközölhet semmiféle beruházást. Botiuc Elek dr. polgármester utasította Aradváros pénzügyi ügyosztályát, hogy a miniszteri rendelkezést szigorúan be kell tartani.

— Hogyan ismerhetők fel a hamisított ezüst százezesek? Az utóbbi napokban Erdély különböző részein, különösen Nagyváradon, hamis ezüst százezeseket hoztak forgalomba. Az Aradi Közlöny érdeklődött a Nemzeti Bank aradi fiókjánál, hogy ott megfordultak-e hamis ezüst százások? Azt a választ kaptuk, hogy a Jegybank fiókjához egyetlen hamis százejes sem került egyébként is Aradon nagyon kevés hamisítvány van forgalomban. Megállapították, hogy a hamisítványok igen jól sikerültek és ezért a bankfiók figyelmezteti a közönséget, hogy jól vegye szemügyre az ezüst százásokat. A hamisítvány színe kissé sötétebb, a pengése valamivel rompbább és a recézés primitív kivitelű. Ha márványlapra ejtik a hamisítványt, akkor ismerhető fel legjobban, mert nem úgy cseng, mint a valódi ezüst százás.

Régi aranyát, ezüstjét beváltjuk legmagasabb napi áron, vagy átdolgozzuk modern fazonokra **Dukász Testvérek** arany- és ékszeráru üzemeiben Arad, Str. Gojdu 3.

— Egy uriaszoty halálos szerencsétlensége Temesváron. Temesvárról jelentik: Szilveszter éjjelén halálos kimenetelű autószerencsétlenség történt Temesváron, amelynek Hoffmann Henrik erzsébetvárosi vendéglős felesége esett áldozatul. Éjjel fél kettő után történt, hogy a család a gyárvárosi Vigadóba hazatérve, a Neptun-fürdő előtt az ucca egyik oldaláról a másira akant átmenni. Alig léptek le azonban a járdáról, amikor mellettük elszáguldott a Hecht és Löbl-cég autója, amelynek sárhányója lábánál elkapta Hoffmannét. A szerencsétlen asszony elesett és halántékát a járdra szelvébe ütötte. A soffőr, mikor a szerencsétlenséget látta, lefékezett és az asszonyt felvéve autójába, azonnal a kórházba sietett. Odaérve, megdöbbenve vette észre, hogy Hoffmanné utközből kiszorult. A rendőrség Mraznyk Mihály soffőrt, az autó 22 éves vezetőjét egyelőre őrizetbe vette és megkezdte a kihallgatásokat annak megállapítására, hogy a halálos szerencsétlenséget kit tette a felelőségre.

— Az aradi római katolikus egyház egy esztendeje. Az aradi római katolikus plébánia hivatalmost állította össze az elmúlt évi anyakönyvi kimutatásokat, amelyek szerint 1932-ben összesen 372 megkeresztelt újszülöttet vezettek be a keresztelési anyakönyvbe. A megkeresztelték közül 198 fiú, míg 174 leány, törvényes: 211, polgárilag törvényes: 82 és törvénytelen 79. Esketésekben sem volt szegény az elmúlt esztendő, amennyiben az aradi római katolikus templomban összesen 130 párt eskettek össze 1932-ben. A halálozást anyakönyvbe 408 elhunyt katolikus neve került be, ezekből 349 felnőtt és 59 gyermek volt. A halálozások száma néptelenedést mutat a születések számához arányítva az aradi katolikus társadalom körében. A plébániahivatal ezenkívül a szentáldozások, a megtérések és a segélykiosztások statisztikáját is nyilván tartja. Ebből a kimutatásból kiderül, hogy az elmúlt évben 11 ember tért át a római katolikus hitre, míg a szentáldozások száma 104.353 volt. A plébánia szegényei 7000 kilogramm kenyert kaptak, 47.325 lej értékben, 2 vagon tűzifát, 10.850 lej értékben, valamint készpénzt is osztottak ki közöttük 96.900 lej értékben. Az aradi Minorita-rend által vezetett plébánia szegényei tehát 155.075 lej értékű segélyt kaptak az elmúlt esztendőben.

Tűzifa alkalmi árban
ölenként Lei 500.-ért kapható
Concurența Fatelepen
Volt Választó-ucca 176—178.

— A zimándujfalui „Szent Kereszt hadsereg” egyesülete a lobogó-alapjuk javára nagyszerűen sikerült műkedvelői előadást rendezett, amelyen Szigligeti „Cigány” című népszimfójára került színre. A szereplők gondos igyekezettel alakították szerepeiket. Orgován József a címszerepet játszotta el nagy siker mellett, míg a többiek: Besesek Magdus, Orgován Bella, Sándor Józsefné, Botlik Gábor, Besesek Béla, Matuska József, Hollósi István, Sándor József, Kovács István, szintén egyforma lelkesedéssel és művészi készséggel járultak hozzá a sikerhez. Kovács Juliska, Kovács Etus, Kovács Böske, Osvár H. Veronka dekoratív megjelenésükkel hódítottak. Kisebbszerepekben is nagyon jók voltak: Horváth András, Ács József, Kovács József és Harmath Ferenc. A rendezés fáradtságos munkáját Ackermann Sebestyenné sok ambícióval és feltétlen hozzáértéssel végezte el, míg az énekszámok betanításával Almási Antal kántor fáradozott. Az estély anyagilag is szépen jövedelmezett a lobogó-alap javára.

Jön! URANIA MOZI Jön!

TEMPLOM
Ma délután 5, negyed 8 és negyed 10 órakor
Ahol a Volga folyik
orosz film
Tolstoj regénye nyomán.
Főszerepben:
Lupe Velez és John Boles.

EGERE
Délután 1/3 órakor ifjúsági előadás átlagos 8 lejes helyárrakkal.
Ben Hur.
EGERE

— Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete r. t. tudatja, hogy a felszámoló XXV. évtársulat törzsbetét és kamatösszegét, előzékenységből már január 4-ikétől készpénzben kifizeti. Az évtársulat tőkéje mintegy másfél millió lej.

Sorsjegyek a 6-7. és 8-iki ünnepnapon is kivehető Goldschmidt-banknál

— A borosjenői Katolikus Nőszövetség harca a nyomor ellen. A borosjenői katolikus nőszövetség, amely még néhány hónapja alakult meg, buzgó munkálkodást fejt ki a nyomor enyhítése érdekében. A nőszövetség lelkes vezetője Hanser Sándor nyugalmazott ezredes neje, akinek agilitása és szervező ereje juttatta a borosjenői szegényeket, jelentékeny segélyhez. Az ünnepek alatt negyvenkilenc iskolagyermeket ruháztak fel és láttak el tankönyvekkel, míg 33 szegény családot tűzifával segélyeztek. Harminc szűkölködő család felnőtt és gyermektagjai pedig ruhákat és cipőt kaptak. A borosjenői társadalom — vállás és felekezeti különbség nélkül — csatlakozott a nőszövetség nyomorenyhítő munkájához, míg az egyesület hölgytagjai gyűjtéssel, ruhavarrással és a kapott ruhák átalakításával végeztek áldásos működést: özvegy Tessényi Károlyné, Maltz Frigyesné, Rácz Emilné, Kereszturi Vilmosné, Rossi Antalné, Mladin Györgyné, Mezey Róza, Elsinger Vilmosné, Elsinger Anna, Elsinger Vincéné, Kócsy Lászlóné, Csendes Péterné, Nagy Ilona, Berta Róza, Mátyási Istvánné, Winklerek-nővérek, özvegy Fleischerné és leányai, Rézmánné, Szandáné és Bodorláné. Itt írjuk meg, hogy Mezey Róza borosjenői zenetanár nővéreivel kitűnően sikerült zenedélutánt rendezett, amelyen a borosjenői társadalom valamennyi számottevő tagja megjelent. A következő szereplők arattak őszinte elismerést és sikert: Diószeghy Baba, Sas Zena, Rossi Klári, Takáts Baba, Albert Laci, Holicska Bandi, Crisan Ilona, Takáts Pali, Rossi Gyuszi, Dolinszki Tibi és Justh Médi. Az estély jövedelmét a nőszövetség akciója javára ajánlották fel.

— A tátraszéplaki szanatórium, dr. Guhr Mihály világhírű gyógyintézete újra találkozhelye az erdélyi uriközönségnek. Az intézet, amely különösen mint a BASEDOV-betegek speciális gyógyintézete, ismert az egész világon, a magaslati gyógyhelyek legelsőinek sorába tartozik. Speciális berendezkedésében magában egyesíti a tökéletesen felszerelt szanatórium legideálisabb orvosi berendezkedését és a modern hotel komfortos kényelmét. Minden igényű páciens megtalálja itt a gazdasági helyzetének megfelelő elhelyezést: az egyszerű, de barátságos villa-szobától az új traktus fürdőszobás, luxuriózus berendezésű apartamentjéig. Az ellátás azonban mindenütt egyformán elsőrangú, diétája individuális, orvosi berendezkedései és európai hírvilágos minden páciensnek egyformán rendelkezésre állanak. Elsőrangú társaság, nívós szórakozások, délutáni és esti hangversenyek, saját kinő, tágas társasági helyiségek, ping-pong-szoba, a legideálisabb sportlehetőségek feleltetik el a páciensekkel, hogy voltaképpen szanatóriumban van. Érdeklődőknek az igazgatóság: Tatranska Polianka CSR. szívesen szolgál minden tekintetben felvilágosítással. Az árak Tátraszéplakon még a mai gazdasági viszonyokhoz mérten is mérsékelték.

Mindenki figyelmébe!

Magyar okiratok román nyelvre való hiteles fordítását, kérvények, beadványok és nyomtatványok román szövegű fordítását és fordítások hitelesítését eszközöl **Mitra I. Sándor,** törvényszéki hites román-magyar, magyar-román fordító és tolmács ARAD, Bulevardul Regale Ferdinand No. 5. (Az udvarban jobbra).

— A „Borsszem Jankó” újévi számának címlapját Gáspár művészi rajza díszíti. Molnár Jenő népszerű lapjában a „Borsszem Jankó” pompás alakjai remekül szórakoztatják az olvasót. Számos adoma, vicc, karikatúra, a szilveszteri éjszaka humora. Elnéz keresztrefutvány. Egyes szám 15 lej.

— Dr. Lakatos szanatóriuma, Baden bei Wier, a téli idényben, dacára a teljes üzennek mérsékelt árakon ad teljes ellátást, betegeknek és üdülőknek. Az összes gyógykezelés. — külön szívosztály dr. Singer Richard egyetemi m. tanár vezetése alatt, — elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

Pert indit az állam ellen harmincnégy aradi rendőrségi tisztviselő

Hatvanegy tárgyból új képesítési vizsgát kell tenniük a rendőrtisztviselőknek

A napokban belügyminiszteri rendelkezés érkezett az aradi rendőrségre, amely a rendőri tisztviselők között nagy elkeseredést okozott. A rendelet értelmében ugyanis, éppugy, mint az ország többi városaiban, Aradon is csaknem az összes rendőrségi tisztviselőknél, egy új képesítési vizsgát kell tenniük.

Ami azonban a rendőrség tisztviselőit a legérzékenyebben érinti, az, hogy a rendelet, amely 1932. december 10-én kelt és a 83.554-es számot viseli, kimondja, hogy az összes, már véglegesített rendőri tisztviselők ideiglenes státusba (cadru provizoriu) helyeztetnek mindaddig, amíg az új képesítési vizsgát le nem teszik. A vizsga anyaga egyébként már leérkezett Aradra és ebből megállapítható, hogy a szóbanforgó köztisztviselőknek óriási anyaggal kell majd megbirkóznok, mert nem kevesebb, mint 61 tárgyból kell képesítési vizsgát tenniük. Ehhez viszont rövid idő áll rendelkezésükre, mert a vizsga már februárban lesz. Azokat a tisztviselőket, akik ezen a képesítési vizsgán megbuknak, minden előzőleg történt véglegesítésük ellenére is *elbocsájtának a rendőrség kötelékéből.*

Az aradi rendőrségi tisztviselők az ideiglenes státusba történt helyezésük miatt kontenciós perre tesznek folyamatba az ítéletábránál. Aradon 34 tisztviselőt érint ez a miniszteri rendelkezés és valamennyiüknek érdekét dr. Bottez Demeter, ismert temesvári ügyvéd fogja képviselni a Táblánál.

— **Letartóztatás Aradon az alarntörvény alapján.** Érdekes letartóztatás történt ma délelőtt az aradi vizsgálóbírói hivatalban. Ez az első letartóztatás ugyanis, amely az alarntörvény alapján történt és az első kliens egy Galman Péter nevű almási gazda, aki újév napján a kocsmában a békeszerződésekre vonatkozólag tett bizonyos kijelentéseket. A gazdát emiatt fellelítették és a csendőrség még újév napján őrizetbe vette. Ma délelőtt beszámolták a gazdát az aradi ügyvédségre, ahonnan az első számú vizsgálóbíróra került át. Topciu vizsgálóbíró kihallgatta Galmant, majd az alarntörvény rendelkezései alapján vizsgálati fogságba helyezte.

— **Petőfi születésének évfordulója Kiskőrösön.** Budapesiről jelentik: Szilveszter éjszakáján diszes keretek között ülték meg Kiskőrösön Petőfi születésének 110. évfordulóját. A költő nádfedeles szülőházát zászlókkal és virágokkal díszítették fel és számos beszéd keretében emlékeztek meg a halhatatlan magyar költőről.

— **Az aradi színház kapuja néhány hétre bezárult:** Szendrey Mihály színtársulata három heti vendégszereplésre Temesvárra utazott. Sem a Szilveszter, sem az Újév nem hozott a társulatnak jelentékenyebb anyagi sikert Aradon és ezért az igazgatóság elhatározta, hogy Temesváron próbálnak szerencsét... A legsúlyosabb válsággal küzdő aradi színtársulat most tehát Temesváron veszi fel a küzdelmet egy szebb jövő reményében.

— **Táncestély az aradi Bridge-szalomban.** Nagy érdeklődés előzi meg azt a nagyszabású vidámnak ígérkező bridgezel egybekötött táncestélyt, amely ma, kedden este zajlik le a Városi Kávéház feletti Bridge-szalomban elegánsan berendezett helyiségében. Dr. Ujhelyi Józsefné közkedveltségnek örvendő bridge-szaloniában erre az estélyre találkozót ad egymásnak Arad előkelő társadalmának minden számottevő tagja, hogy a bridge-játék örömei mellett hódoljon a divatos táncoknak, a jó jazz-muzsikának is. A belépőül szolgáló tea-jegy árát rendkívül mérsékelt összegben állapították meg: mindössze 30 lejért szórakozhat bárki a bridge-asztalnál, vagy a partetten a divatos tánczenék hangjai mellett.

— **Ragyogó hangulatban bucsuzott el Kisjenő társadalmá az ó-estendőtől.** A kisjenői kaszinó zsufolásig megtelt vendégekkel, az izléseken dekorált teremben a kora reggeli órákig folyt a vidám mulatozás, zene, tánc. Az estély várakozáson felüli sikeréért a fáradhatatlanul munkálkodó rendezőseget illeti minden elismerés.

Dr. Monay Ferenc levele Aradra a szent év világraszóló ünnepségeinek előkészítéseiről

Április másodikán nyitja meg a pápa a befalazott szent kaput Rómában —
XI. Pius pápa nyilvános istentisztelete — A lourdesi pásztorleányka, Bernadette szentté avatása

Dr. Wild Endre érdekes levelet kapott ma Rómából. A levélben dr. Monay Ferenc, a minorita-rend Rómában élő generális-asszisztense beszámol arról a nagyarányú előkészületről, amely az 1933-as szent év világraszóló ünnepségeit vezeti be. A rádió hanghullámain keresztül, újságcikkek keretében eljutott már a világ minden művelt államába XI. Pius pápa szózata, melyet a szent év küszöbén intézett a világ valamennyi nemzetéhez: Krisztus kereszthalálának tizenkilencszázados évfordulójára tervezett impozáns ünnepségek lobogó fákljakén: kell, hogy bevilágítsák azt az utat, amely az emberiség egymásratalálása felé vezet, rá kell eszmélnie az emberiségnek arra, hogy tizenkilenc század előtt azért halt kínos kereszthalált az Ember Fia, hogy a szeretet, a megértés és testvériség szent tüzet ébressze fel az emberekben.

— A szent év nagyarányú ünnepségei április 2-án kezdődnek meg Rómában — mondotta dr. Wild Endre. — *Ezen a napon nyitja meg a pápa a szent kaput, amelyet 1925-ben falaztak be utóljára azzal, hogy csak 25 év múlva nyitják ki ismét.* Krisztus kereszthalálának tizenkilencszázados évfordulója azonban arra indította az egyházat, hogy megnyissák az 1933-as szent évet, hiszen soha sem volt ennyire szükség arra, hogy a különböző nemzetek fiai Rómában, a szent kereszt árnyékában találkozzanak s megértsék a szeretet szavát. Ez az esztendő lesz az a hid, amely összekötő kapocsá válhat a népek között.

Április másodikán, amely Virágvasárnapra esik, kezdődnek meg az ünnepségek Rómában.

A pápa a Szent Péter bazilikában megnyitja a bazilika befalazott kapuját.

Ezt a szent kaput az utóbbi száz év alatt csak háromszor nyitották ki: 1825-ben, 1900-ban és 1925-ben, amikor szent évet ünnepelet a katolikus egyház. Virágvasárnap, Krisztus jeruzsálemi bevonulásának 19 százados évfordulóján mind a négy római szent kapu megnyílik: a

— Wizo. Ma 6-kor dr. Multas Jenő előadása: „Társadalom és sajtó“.

Orvosi kozmetikai intézet

Arad, Str. Românului (Zrinyi-uca) 14.

Szírtelenítés, szemölcseltávolítás,

Arcápolás (olesó bértetben is)

Esti kikészítés.

Különtisztviselői árak. 4235

— **Ünnepi előadás keretében tartotta meg a kisjenői Ifjúsági Egyesület** tehetséges tagjának, a műkedvelő-gárda vezetőjének jubileumát. Fon Ferenc, aki eddigi működése alatt páratlan agilitásáról és lelkesedéséről tett tanúságot, mint a műkedvelő-gárda egyik erőssége, most századik felléptét ünnepelte. Takács János plébános meleg szavakkal üdvözölte a jubilánst, majd átadta a Katolikus Leányegylet és az Ifjúsági Egyet ajándékait: egy ezüst plakettet és egy babékoszorút. Fon Ferenc ezuttal egyik komoly drámai szerepében aratott sikert, a „Gyimesi vadvirág“ főszerepében. A többi szerepekben Erdős Pípi, Ruck Magda, Sofró Rózi, Kovács Erzsike, Csomós József, Sofró József, Paripa András, Csiszter Lajos, Borgya Sándor, Pálfi István, Keizer Rózi, Farkas Manyi, Hoffmann Böske, Pikó István, Csillik József, Molnár Imre, Kutyai István, Csomós István, Paripa János, Molnár József, Hoffmann Lajos, Göröngyi István, Kotzka Lajos és Redis Mihály járultak hozzá a sikerhez. Előadás után a fiatalok kitűnő hangulatban táncolt reggelig.

Szent Péter bazilika kapuján kívül a lateráni kaput, a Santa-Maria Maggiore templom kapuját, valamint a Szent Pál bazilika szent kapuját is kibontják. Ez utóbbi, szintén befalazott szent kaput az illető bazilikák bíboros főpapjai nyitják meg ünnepélyes szertartások közepette. Husvét vasárnapján a pápa, *aki évek óta nem misézett nyilvánosan, ünnepi Istentiszteletet mond a Szent Péter bazilikában*, majd a bazilika erkélyéről pápai áldását osztja szét.

— Ilyen alkalomkor legalább százezer ember szorong a Szent Péter-téren — írja dr. Monay Ferenc Rómából — és feledhetlenül impozáns látványt nyújt, amint ez a hatalmas, a világ minden részéről összeverődött ember-tömeg egy szívvel, egy lélekkel fogadja az áldást. A Szent Péter templomban állandó permanenciát tartanak és a hatalmas egyházi énekkarok már hetek óta erősen készülnek az ünnepségekre, amelyek 1933. április 2-án kezdődnek és 1934. április 2-án fejeződnek be.

Dr. Wild Endre elmondja még, hogy az olasz államvasutak nagy kedvezményeket biztosítanak a világ minden tájáról érkező zarándokok részére, akik a szent évben hatalmas tömegekben fogják elárasztani Olaszországot és különösen Rómát, az örök várost.

Az ünnepségekre Aradról április 2-án, Virágvasárnapján indul el az ifjusági zarándokok csoportja

dr. Pázsitny Bonaventura minorita rendfőnök vezetésével és dr. Wild Endre szakértő, technikai irányítása mellett. A római zarándoklat egyuttal tanulmányutazásba megy az aradi ifjuság részére, 12 napra tervezik, amely alatt érintik a lagunák városát, Velencét is. Az aradi zarándokok résztvesznek a Husvét vasárnap nagy ünnepélyességgel lefolyó boldoggá avatásokon is. Az ünnepségek kiemelkedő pontja a *lourdesi boldog pásztorleánykának, Bernadette szentté avatása* lesz. A szent év zarándokjai részére örökre felejthetetlen marad a római impozáns ünnepségek emléke.

— **Döntés az aradi munkakamaráról.** Bucurestiből jelentik: A kormány ma olyértelmű döntést hozott, hogy a munkaügyi minisztérium által tervezett tizenhét munkamara helyett csak tizenegyet állítanak fel. Mint emlékeztetés, nemrégiben szavazta meg a parlament a munkakamarák létesítéséről szóló törvényt. Az új intézmények felállításával tulajdonképpen megszűnt volna az ipartestületek szerepe, amennyiben a törvény értelmében az iparosoknak be kellett lépniük a munkakamarákba, ugyanakkor azonban — ha akartak — tagjai maradhattak az ipartestületeknek is, amelyeknek munkakörét jórészt szintén a munkakamarák veszik át. A munkakamarákban az iparosokon kívül a munkások is képviselőt nyerne. A minisztertanács döntése szerint Erdélyben egyelőre Arad, Temesvár, Kolozsvár, Nagyszeben, Brassó és Déva kapnak munkakamarát.

— **Legkellemesebb, legideálisabb, legenyhébb hajó a Solvo pirula.** Egy doboz 20 lej. Földes-gyógyszertár.

— **A segesvári selyemgyár kellemes újévi meglepetéssel szolgált vevőinek:** husz százalékkal leszállította az árakat. A hatalmas romániai ipari vállalat, amely a legmodernebb anyagok gyártásában teljes mértékben felveszi a versenyt a külföldi gyárakkal, a mai viszonyok szem előtt tartásával, szebb, észszerűbb meglepetést valóban nem nyújthatott fogyasztóinak. A Segesvári selyemgyár aradi képviselője, Weisz Sándor (Száda I. Bratianu 2.) akinél a divatos, szebbnél-szebb selymek máris az új, redukált árakon kaphatók. A Weisz Sándor-cég egyébként mind a vevőjének külön ajándékot is ad.

SPORT KÖZLÖNY

Kisorsolták a Nemzeti Bajnokság tavaszi fordulóját

A március 19-iki vasárnap egyetlen mérkőzését az AMTE Bucurestiben játsza. A Gloria-CFR április 2-án kezdi a szezont

A Nemzeti Bajnokságban a tavaszi szezon március második vasárnapján, 12-én veszi kezdetét és a sorsolás szerint június 25-én ér véget. Amilyen helyes volt magának a Nemzeti Bajnokságnak tette valósitása, annyira helytelen az, hogy ezért a nagy küzdelemért csak ilyen szűk keret verseng. Remélhető azonban, hogy a Nemzeti Bajnokság második kiírása már jóvá fogja tenni az első év hiányosságát. Itt közöljük a részletes sorsolást:

A-csoport,

aradi résztvevője a Gloria-CFR

Március 12.: CFR—Soimi Bucurestiben. Március 19: Nincs mérkőzés. Március 26: Ripensia—Soimi Temesvárott. Április 2: Romania—Gloria Aradon, Tricolor—Soimi Szebenben, CFR—Ripensia Temesvárott, Szabad a Crisana. Április 9: Crisana—Romania Kolozsvárt, Tricolor—CFR Bucurestiben, szabad a Gloria, Soimi és Ripensia. Április 23: Soimi—Crisana Váradon, Romania—Tricolor Kolozsvárt, CFR—Gloria Aradon, Szabad a Ripensia. Május 7: Crisana—CFR Bucurestiben, Gloria—Soimi Szebenben, Ripensia—Romania Kolozsvárt, szabad a Tricolor. Május 21: Tricolor—Crisana Váradon, Romania—Soimi Szebenben, Gloria—Ripensia Temesvárott, szabad a CFR. Június 18: Crisana—Gloria Aradon, Tri-

color—Ripensia Temesvárott, szabad a Romania, CFR és Soimi. Június 25: Ripensia—Crisana Váradon, Gloria—Tricolor Ploiestiben, CFR—Romania Kolozsvárt, szabad a Soimi.

B-csoport,

aradi résztvevője az AMTE

Március 19: Venus—AMTE Bucurestiben. Március 26: Unirea—Tricolor-Brasovia Bucurestiben. Április 2: NAC—Brasovia Brassóban, AMTE—Universitatea Kolozsvárt, TMTE—Unirea-Tricolor Bucurestiben, szabad a Venus. Április 9: Universitatea—NAC Váradon, Brasovia—AMTE Aradon, Venus—TMTE Temesvárott, szabad az Unirea-Tricolor. Április 23: NAC—Unirea-Tricolor Bucurestiben, TMTE—Brasovia Brassóban, szabad az Universitatea, Venus és az AMTE. Május 7: Venus—NAC Váradon, Universitatea—TMTE Temesvárott, AMTE—Unirea-Tricolor Aradon, szabad a Brasovia. Május 21: Unirea-Tricolor—Universitatea Kolozsvárt, TMTE—AMTE Aradon, Brasovia—Venus Bucurestiben, szabad a NAC. Június 18: AMTE—NAC Váradon, Universitatea—Brasovia Brassóban, Venus—Unirea-Tricolor Bucurestiben, szabad a TMTE. Június 25: NAC—TMTE Temesvárott, Universitatea—Venus Bucurestiben, szabad az Unirea, Tricolor, AMTE és Brasovia.

Gyengén szerepeltek a magyar csapatok külföldön

A magyar csapatok vasárnapi turamérkőzéseinek sorozata nem hozott sikert. A Ferencváros Párisban döntetlent ért el, az Újpest Nürnbergben vérzett el. A Vasas és a Bocskai elszenvedték első vereségüket. A Hungária olasz földön ismét kikapott. A Somogy három izben is vereséget szenvedett, ugyszintén a Budai „11” is kikapott, ezzel szemben győzött a Nemzeti. Szeged FC, Kispest és III. ker. FC is. Részletes eredmények:

Ferencváros: A ferencvárosi csapat Párisban a Racing Club Parissal 1:1-es félidő után 2:2-re játszott. A mérkőzés feneketlen sárban játszódott le és a Ferencváros döntő gólját nem adta meg a bíró. A magyar részről Takács II. és Sárosi voltak a gólszerzők.

Újpest: Az újpesti együttes Nürnbergben az IFC Nürnberg és a Fürth kombináltjától 3:1 (2:1) arányu érzékeny vereséget szenvedett. Az Újpest végig gyenge volt és vereségét rossz játékának köszönheti. Az újpestiek egyetlen gólját Jakube lőtte.

Vasas: A pesti munkás klub Szardínia szigetén, Reggio Calabriában elszenvedte első vereségét. A Vasas ellenfele az US Reggina volt és az olasz csapat 1:0 arányban vert rá a magyarokra.

Nemzeti: A Nemzeti a két athéni döntetlen és egy veszített csata után, Törökországban, Szmirnában a Guis Step csapatával mérkőzött meg. A magyarok 7:2 (1:1) arányu fölényes győzelmet arattak. Vadas lövi az első félidő gólját, majd Bihámy, Vadas, Czétényi, Odry, Vadas és újra Czétényi góljai következnek. — A Nemzeti különben Törökországból Egyiptom felé veszi az útját.

Hungária: A Hungária Nápolyban ismét vereséget szenvedett olasz ellenfelétől. A pestiek ezuttal az FC Napolival játszottak és a hazai együttes gólnélküli félidő után 1:0 arányu győzelmet aratott.

III. ker. FC: A kerületiek Szicília szigetén Cosenza-ban, az ottani Cosenza ellen vették fel a küzdelmet és Dömötör és Blaskó 2-2 góljával, az olaszok egy gólja ellen, 4:1 (2:0) arányban győzött.

Kispest: A kispestiek nagy győzelemmel folytatták a turájukat. Quimperben a Stade Quimeroist 5:2-re győzték le. Félidő eredménye 3:0 volt. Kormos négy gólt rugott, míg Serényi egyet.

Budai „11”: A budaiak Franciaországban

az FC Sète csapatától 4:1 arányu vereséget szenvedtek. Félidő eredménye 2:1 volt.

Somogy: A kaposvári Somogy két vereséggel hagyta ott Málta szigetét. A Floriana 2:1-re verte a magyar csapatot, míg a két döntetlenje után, a Kladno ezuttal 4:1 arányban győzte le a kaposváriakat. A harmadik mérkőzését a Somogy már Siracussában játszotta és ott a hasonló nevű csapattól 4:3 arányu vereséget szenvedett.

Szeged FC: Az eddig még veretlen szegedi proficsapat ismét két győzelmes csatáról számol be. Lokintben a helyi csapat ellen 4:1-re győzött, míg vasárnap Rennaisben a Stade Rennais csapatára 3:1-es vereséget mért.

Bocskai: A Bocskai érthetetlen vereséget szenvedett Cataniában, ahol az FC Catania 5:2-re győzte le a debrecenieket.

Győzött Olaszország a németek felett

Olaszország—Németország 3:1 (2:1).

Olaszország reprezentatív csapata újra pompás napot fogott ki, úgy, hogy szerencsével nagyobb gólaránnyal is győzhetett volna. A német csapat lelkesen és kitartóan küzdött, különösen az első félidőben tette nyíltá a játékokat, míg a második félidőben az olaszok rendkívüli gyorsasága és nagy erővel keresztül vitt pontos támadásai következtében teljesen háttérbe szorult.

A Littoriale stadion talaja a szorgalmas hengerelés ellenére a játék folyamán igen nehéz és sáros lett. A 35 ezer főnyi közönség soraiban megjelentek az olasz sportélet vezető férfiai Arpinatival élükön, a vendégek közül jelen volt Meisl Hugó és Fischer Mór.

Olasz kezdés után Bergmaier labdája kapu mellé került. Az olaszok kitünő fejjátékukkal fölénybe kerültek, mégis a második percben nagy meglepetésre Rohrhoz passzolt, aki 15 méter távolságról védtelenül lövéssel belőtte a németek egyetlen gólját. (0:1).

A közörség buzdítására az azurrik fokozták a tempót, azonban Ferrari hatalmas lövése a kapufát érinti.

A 20-ik percben Jakob német kapus már a harmadik olasz sarokrugást mentette. A 22-ik percben gyönyörű olasz támadás után Meazza 3 lépésről kiegyenlített (1:1). További olasz támadások után a 27-ik percben Meazza labdája Costantino elé került, aki megszerezte a vezetést (2:1). Az olasz csapat legjobb tagja, Monti központi helyzet a 40. percben olyan szerencsétlenül ütközött össze Mahlikkal, hogy lábtoréssal kórházba szállították. Helyét Colombari foglalta el.

Szünet után az olaszok tetszés szerint játszottak. Meazza szabálytalan megakasztása miatt az olasz közönség az 5-ik percben 11-est követelt, melyet azonban a bíró nem ítél meg. A 11-ik percben Schiavio leszállásból gólt lőtt. A 13-ik percben Meazza egyedül lerohant, Jakob kifutott, mindkét játékos összeütközött és a labda a hátsóba gurult. Jakob annyira megsérült, hogy Buchlöhnnek kellett beállnia, aki kitünően helyettesítette. A 32. percben Kobierski átadásából Rohr gyengén mellé lőtt. A németek a 9-ik olasz korner után jutottak első sarokrugásukhoz. Közben Rohr összeütközött az egyik olasz játékosal, Monseglio erre rátámadt, de a bíró nem vette észre. Bíró: Baerst (Belgium).

A két ország válogatottjai eddig ötször kerültek egymással szembe és amíg az olaszok négyszer győztek, a németek csak egyszer nyertek.

Román csapatok sikere külföldön

Az erdélyi együttesek sikerrel szerepelnek külföldön. A legkellemesebb feltűnést ismét az eddig győzelmet-győzelemre halmozó NAC szerezte. A váradai zöld-fehérek Brestben fölényesen győztek. A Crisana egy győzelmet és egy vereséget tud felmutatni, a Ripensia pedig Franciaországban döntetlent ért el.

NAC. A nagyváradi atléta csapata Brestben a francia amatőrbajnokságban komoly szerepet játszó AS Brestoise ellen Rónai és Remmier 2-2, Kocsis és Bodola 1-1 góljával 6:1-re győzött.

Crisana: A nagyváradi honokegyüttes szombaton az Urfahr kombináltja ellen 5:3-ra győzött, míg másnap az első csapattól 3:1 arányu vereséget szenvedett.

Ripensia: A temesvárti profik Hyerésben a városi válogatottal 2:2 arányu értékes döntetlent értek el.

O Ripensia—Monaco 5:3. Montecarloból jelentik: A temesvári Ripensia szép győzelmet aratott Monaco válogatott csapata felett. A mérkőzés négyezer néző előtt folyt le és 5:3 eredménnyel végződött.

O NAC—Olimpique Paris 1:1. Párisból jelentik: A nagyváradi AC nagy érdeklődés közepette mérkőzött Párisban az Olimpique Lille-el. A mérkőzés eredménye 1:1. A NAC részéről a gólt Bodola lőtte. A mérkőzés annál is inkább dicsőséget hozott a NAC-ra, mert a Lille annak idején a prágai Flaviával 2:2 arányban mérkőzött meg. A NAC ma kitünő kondícióban érkezett haza Nagyváradra, 860 kilométeres utazás után. A kitünő nagyváradi csapatnak ez volt a hetedik turája és az első mérkőzése, amelyből eldöntetlen eredménnyel került ki.

Egyéb külföldi tura-eredmények

Livorno: FC Livorno—Rapid 4:3. **Milano:** Ambrosiana és FC Milano kombinált—Admira 4:3. **Strasbourg:** Austria—ASS 9:2. **Kreuzlingen:** Florisdorf—Kreuzlingen 3:1. **Aarau:** Vasárnap. Florisdorf—Aarau 7:1. **Lörrach:** Nicholson—FC Lörrach 6:2. **Basel:** Vasárnap. FC Basel—Nicholson 3:2. **Mulhouse:** Vienna—FC Mulhouse 9:1. **Marseille:** BAC—Marseille vegyes 5:1. **Mannheim:** WAC—Városi válogatott 4:0. **Frankfurt:** WSC—Városi válogatott 3:1. **Metz:** Wacker—FC Metz 5:1. **Athén:** Beograski—Olimpikos 1:1. **Torino:** Piemont—Délkeleti francia válogatott 8:2. **Firenze:** Fiorentina—Servette Genf 4:2. **Genova:** Berni Young Boys 3:1. **Róma:** Lazio—Genfi Urania 4:3. **Bécs:** Libertas—Slovan 3:2. **Montevideo:** Brazília—Uruguay 2:1. **Hatlimas megieptés!** **München:** Lombardia—Délnémetország 1:0. **Málta:** Kladno—Tengerész válogatott 3:3.

O Jéghekk. Kyrnica: A BKE a Krakowival 1:1-es döntetlent játszott.

Nagy érdeklődés mellett nyílt meg Pellegrini vivőiskolája

Az Aradi Közlöny a téli szezon megindulása-kor nagy cikket közölt Arad hanyatló vivősportjáról, amely cikkhez városunk legtekintélyesebb sportemberei is hozzászóltak, megállapítván, hogy ezt a visszafejlődést csak abban az esetben lehetne megátolni, ha Arad ismét vivősportot kapna. Most végre hosszú kényszerpihenő után Pellegrini Virgilio, Arad közszeretében álló vivőmestere hazatért és nagy közönség jelenlétében nyitotta meg vivőiskoláját. Az első órán Alfmann Endre, Fränkel Gyula, Fridland Jónel, Fenyő Jenő, Stern Endre, Weinberger István, Weininger István dr., Bratescu Zenó és ifj. Verboš Nándor vettek részt és Pellegrini maestro vezetése mellett nívós tör- és karkasszókát mutattak be.

Előkészületek az AKE ragyogónak ígérkező báljára

Nagy érdeklődés a 14-ikén tartandó táncmulatság iránt

A báli szezon legragyogóbb mulatságának — mint minden esztendőben, úgy az idén is — az AKE-tenniszklub bálja ígérkezik, amelynek nagyszabású előkészületei már hetek óta serényen folynak. A művészi kiállítású, izléses meghívók már el is készültek a január 14-én tartandó nagy táncestélyre és azoknak szétküldését a rendezőség rövidesen lebonyolítja. Arad előkelő társadalmának minden számottevő tagja érdeklődéssel kíséri a szezon legelegánsabb báljának előkészületeit. A társadalmi körök őszinte szimpátiája a kitünő sportegyesület iránt a legszeleesebb körökben megnyilvánult Szilveszter este, amikor az AKE intim jellegű, ragyogóan sikerült szilveszteri mulatságát tartotta a klub főtéri helyiségében. A fényesen kivilágított, kellemes klubbhelyiségében olyan nagy számban jött össze Arad mulatnivágyó fiatal-sága, hogy táncolni is alig lehetett. A fiatalság a legkitünőbb hangulatban reggelig járta a divatos táncokat egy elsőrendű jazz-zenekar mellett.

Az AKE táncmulatságai mindig fényesen sikerülnek. Nem csoda tehát, ha rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg városzerte a január 14-iki AKE-bál iránt, amelyet a Fehér Kereszt nagytermében tartanak meg. A lelkes rendezőbizottság fáradhatatlanul munkálkodik már hetek óta azon, hogy a bál felejthetetlen élménye legyen az idei szezonnak. Hetenként többször ülésezik a báli rendezőbizottság az AKE klubbhelyiségében, ahol megbeszélik a rendezés munkájának legapróbb részleteit is, szem előtt tartva a célt: hogy az idei AKE-bál az eddigieket felülmulja minden tekintetben. Ma este 7 órakor újabb ülést tartott az agilis rendezőgárda s az ülés során megbeszélésre került a zenekar kérdése, valamint a Fehér Kereszt nagytermének feldiszipítése, dekorálása. Az AKE ezuttal világvárosi nivójú táncestélyt akar rendezni s ennek érdekében a meglepetések egész sorozatát vonultatja fel a felejthetetlennek ígérkező 14-iki táncmulatságon.

Az Aradi Lovaregylet közgyűlése

A szerdai gyűlés tárgysorozata. — Az alapító tagok névsora.

Az Aradi Lovaregylet, amely eddigi sikeres működése során is számos eredményt ért el, január 4-én délután 3 órakor tartja közgyűlését az aradi városháza kistermében. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Bizottságok kinevezése és új alapító tagok kinevezése. 2. Beszámoló az 1932. évi működésről. Ezzel kapcsolatban ismertetik a Lovaregylet anyagi helyzetét, valamint megállapítják a jövő év programját. 3. Különböző indítványok az egyesület működésének további kiterjesztésére, valamint határozathozatal egyéb aktuális problémákban. Az egyesület vezetősége ezután is felkéri az összes tagokat, jelenjenek meg a közgyűlésen, amelyre az alapító tagokat is meghívták. Az alapító tagok a következők: dr. Lázár Ágoston megyei prefektus, dr. Botiuc Elek polgármester, Antonescu Constantin tábornok, dr. Avramescu Vazul, báró Andrányi Lajos, Antonescu Virgil, Adler Tibor, Balogh Sándor, dr. Bologa János, dr. Botis Arad, Butoescu Traján, Cika Constantin, Chitu Felice, Dán Oszkár, Dobrotescu Constantin, Denghel Ágoston, Fringhian igazgató, Friedland Jonel, Georgescu Petre, Hegyi András, Zsombart Lajos, Lengyel György, Loránt Emánuel, Jakubovici Jenő, Kintzig János, Kleinhandler Ábris, Mateescu István, dr. Moga Romul, dr. Moldovan Silvius, Mihailescu Constantin, dr. Marsicu Justin, Nicolescu Constantin, báró Neuman Károly, báró Neuman Ede, báró Neuman Ferenc, dr. Noveanu Viktor, az I. lovasdivízió, 1-es Rosiori, 1-es lovasüzérség és 13-as calarasok tisztikara, Petrovicescu Constantin, dr. Popoviciu Dávid, Pacuraru Brutus, dr. Parecz György, Popescu Miklós, Pausesti Miklós, gróf Porcia Lajos, Popescu Péter, Purgly László, dr. Radu Cornel, dr. Serban György, Seymann Miklós, dr. Stauber János, Serbanescu Demeter, Stein József, Sapira Emánuel, dr. Szabó Sándor, Trailes Jonel, dr. Trimbitioni Traján, Taratu Viktor, Takács Miklós, Tenner László és Vlad Sándor. A közgyűlést meghívó Balacescu tábornok, az Aradi Lovaregylet elnöke és Balteanu kapitány irták alá.

Nem utópia:

A jövő embere a jövő városában

A század legnagyobb építész, Le Corbusier és Walter Gropius a jövő napsugaras csodavárosáról, amelyet már ma fel lehetne építeni

Háromezer ember a központi fűtéses kollektív város minden házszalagjában

Le Corbusier és Walter Gropius a század legnagyobb építészai. Le Corbusier az új városépítés, a napsugaras város előharcosa, Gropius pedig a Bauhaus-mozgalom megalapítója. A két nagy építész frappáns színekkel festi meg a jövő városának a képét, amelyet már ma is felépíthetnénk.

Le Corbusier: A jövő városában a gyalogjárók számára az egész városi terület szabad. Ez kertekből áll. A város: megszakítás nélküli kert. A gyalogos sohasem találkozik autóval, az autók a fák lombjai mögött futnak. Az autótulajdonos a lift mellett garázsra kocsiját. Ha a polgár hazaérkezik, a liftet éjjel-nappal szolgálatára készen találja. Az uccák a jövő városában egymás fölé kerülnek, 12, vagy 15 emeletes magasságban, 47 méter magasságig a kertes ucca nivója fölé. Az egyes házak kapuja 2700 ember közlekedésére készül. Egyébként a házak el fogják veszíteni mai megszokott külsejüket. Összefüggő ingatlanok lesznek folytonos szalagok, amelyek megszakítás nélkül húzódnak az egész városon keresztül. A belső uccák a szalagon belül lesznek, az autóutak azonban kívül. A házak nem zárják el az uccákat. Cölöpökre épülnek, a föld teljesen szabad.

A legnagyobb távolság, amit a városi ember liftjétől lakásáig a belső uccán megtenni kénytelen, nem több 100 méternél. Mielőtt a tájat maga mögött bezárta lezárt ceilingben találja magát, amelybe a külső világ semmilyen zaja sem hatolhat be. A hangszigetelés új tudománya ezt lehetővé teszi. Egy hatalmas üvegtáblán keresztül, amely a szoba egész frontját elfoglalja, a lakónak csodálatos kitekintése van égre, távolságra, fényre, napra és kertekre.

A házakon kívül a kertekben iskolák vannak. Két házsornak, amely két liftcsoportot foglal magában, mindegyiket 2700 személlyel, van óvodája, három-hat éves gyermekek számára, közvetlenül mellette népiskola 7-14 éves gyermekeknek. Gyalog érhető el a sportterek. Gyalogutak, fák és mezők között a 400-szor 400 méteres játékterek és azok belső kerületében a 100-150 méter hosszú fürdőmedencék. Esős napokon fedett utak védenek a házszalagok egész hosszában. Esernyő nélkül lehet sétálni. A tetőkerteken 50 méter magasságban tiszta levegőben, finom homokfürdő lesz a napozók számára. Medencék fogják megszakítani ezt a végnélküli strandot és vízgyógyászati berendezéseket.

A nagyvárosok széthullanak: megmarad egy központi mag, azután pedig egy óriási „környék” következik, kertváros jelleggel. Mindenki a zöldben, a környéken lakhatik, a nagy zöld mezőségek közé beékelve cölöpökre épített házszalagokban, anélkül, hogy ebből hátránya származhatnék. A fűtés és a jó levegő kérdése is igen egyszerűen megoldható. Minden óriási épülettömbben lesz egy levegőtermelő kamara. A fűtés pedig teljesen elesik: helyette a közegek semlegesítését vezetik be. Ezt úgy kell érteni, hogy a tömb külső falát kettős üveghártyával vonják be a közismert termosz-üvegek elve alapján. Egyetlen kis fűtő-, illetve hűtőkamara elegendő lesz ennek a közegnek a melegen tartására télen és hidegen tartására nyáron.

A funkcionális város

Walter Gropius szakkélménye szerint a funkcionális város, éles ellentétben a történelmileg kifejlődött városokkal, máról-holnapra egységesen megállapított, logikusan át gondolt terv alapján épült. A funkcionális város első szempontja hogy a város lakóinak életét és működését megkönnyítse. Ez a város tekintettel van arra, hogy lakosai nemcsak „lakniak” benne, hanem különböző működést, funkciót fejtenek ki.

A funkcionális város lényegét legjobban egy történelmi hasonlat világítja meg. A középkori városok központja a piac, a templom és a község-háza volt. A későbbi polgári városok középpontja az üzleti- és banknegyed, a City. A funkcionális város középpontjában a gyártelep áll. A város utai, uccái egész közlekedési gépezete, azt a célt szolgálja, hogy ezt a központot a város minden részéből a legegyszerűbben, a legrövidebb uton lehessen megközelíteni. Ennek a központnak nem kell feltétlenül a város geometriai középpontjában feküdnie.

A városnak különben nincsenek különböző jellegű negyedek. Azok a középületek amelyek a város általános jólétét és kultúr-szükségleteit szolgálják, a kórházak, postahivatalok, színházak, sporttelepek, étkezdek a város különböző negyedeiben vannak elszórva, de úgy, hogy mindenünne mindegyik igen könnyen és egyszerűen megközelíthető. A funkcionális városban nincs nyomornegyed, színházi negyed, üzleti negyed és előkelő negyed: a városban emberek laknak, egyforma standardu házakban, egyforma életstandardu emberek. Az egyes épületeket kertsávok választják egymástól és természetesen nagy parkok választják el a várost saját középpontjától, a gyárteleptől.

A funkcionális város mindenben kollektív. Egy ház ezer lakójának nincs külön-külön konyhája, írószobája, könyvszekrénye könyvekkel: az ezer embernek együtt van egy nagy könyvtára, nagyobb és jobb, mintha az ezer ember külön-külön vásárolna könyveket, az ezer tökéletlen konyha helyett, egy óriási tökéletes konyha van, a gyermekekkel, szülők munkaideje alatt kitünő pedagógusok foglalkoznak és a ház minden felnőtt lakójának külön szobája van.

A napsugaras város, a funkcionális város és a többi városépítési terv, amelyek természetesen, mind felölelik a kollektivitást és sohasem hagyják ki az egész város központi fűtését és hűtését nem lehetetlen utópiák. Az eszközök, a technikai megoldások, már most is rendelkezésre állanak, úgy, hogy a jövő levegős, emberséges, kulturált és nagyon olcsó életstandardu városa: potenciális valóság. Ma meg lehet már csinálni, de már tegnap is fel lehetett volna építeni. Hogy fel fog épülni abban nemcsak a nagy építész-zsenik, mint Le Corbusier és Walter Gropius hisznek, hanem mindenki, aki terveiket ismeri.

(Copyright by eastpress and the Aradi Közlöny.)

Pálóczy Horváth György.

Legszebb ajándék az utazás.

Hapag utazási világvállalat forfait (átalány) utazásai a legtökéletesebb és legolcsóbb utazás, amelynél minden igényét teljesítjük és az utazási időtartam alatt semmire nem lesz gondja. — (A legtökéletesebbet nyújtuk, a legszebbet adjuk.) — (Vegyen egy Hapag utazási utalványt, ez a legszebb és legértékesebb ajándék. Mindenről megadja a felvilágosítást.)

„H A P A G” utazási világvállalat
fiók a:
(Künstler Utazási Iroda)
Arad, Bul. Reg. Maria 24.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A Nemzeti Bank aradi fiókja ötmillió nyolcszáz ezer lej tiszta nyereséggel zárta évi mérlegét

Az 1931. évben kilenc millió lej volt a haszon. — Harminchárom aradi cégnek van folyószámlája a Jegybank aradi fiókjánál. — „Tizenhárom év alatt ez volt a legforgalmasabb év“

— Az impérium változás óta még sohasem volt olyan nagy forgalma fiókjainknak, mint 1932-ben — mondta Cosma h. igazgató, akinél az állami jegybank most lezárta 1932. évi mérlegének fontosabb adatai felől érdeklődtünk. — De a válság miatt az anyagi eredmény gyöngébb volt, mint az előző években.

A tisztviselői kar csak a legnagyobb erőfeszítéssel bírja pontosan elvégezni mindennapi munkáját és ezért a napokban Aradon jár Dumitrescu igazgatót fel is kérték, hogy interviniáljon a Nemzeti Bank aradi fiókjánál működő hivatalnokok létszámának felemelése érdekében. A hihetetlenül megnövekedett forgalom mellett is pontosan elkészült az 1932. évi mérleg, amelyet jóváhagyás végett már fel is terjesztettek a főintézethez. A nagy munkát főleg a mezőgazdasági konverziós váltók elvezetése, a különböző kimutatások megszerkesztése, a kompenzációs hivatal szervezése és a deviza-, a valuta-korlátozó újabb és újabb rendelkezések végrehajtása, végül az ötezer lejes és száz lejes bankjegyek becserélése idézte elő. És mindezeket halasztást nem tűrő pontossággal, záros határidőre kellett elintézni.

A most lezáró mérleg szerint a Nemzeti

Bank aradi fiókjának betétállománya 1932-ben emelkedett. Tudvalevőleg számos magános is elhelyezte ott tőkét és ezeknek összege a mérlegben 17 millió lejjel szerepel. Ezenkívül az egyházaknak s közintézményeknek is vannak ott betétjeik. Jelentékeny összegű folyószámla (cont de virament) betétek szerepelnek a mérlegben, mert az elmúlt évben 33 aradi cégnek volt folyószámlája. Ezekben az aradi pénzügyintézetek és nagyobb vállalatok is bennfoglaltak. A deviza és valuta kérelmeket és kiutalásokat — amelyeknek végösszege 27 millió 580 ezer lej volt — vasárnapi lapunkban már közöltük.

Az 1932-ik évi tiszta nyereség 5 millió 800 ezer lej, míg 1931-ben 9 millió lej, 1930-ban pedig 17 millió lej volt a nettó haszon.

Ezek a számok azt igazolják, hogy a Nemzeti Bank a katasztrófális gazdasági viszonyok közepette is számottevő nyereséget ért el és részvényeseinek — információink szerint — most is 12 százalék osztalékot bír fizetni. Ugyanakkor a legnagyobb vállalatok, különösen a Konverziós törvényből adó hátránya miatt, csak óriási erőfeszítéssel bírják magukat fenntartani. (B. L.)

Csak korlátozott mennyiségben fogadnak el aprópénzt a közpénztárak

Az állampénztárakat nagyon túltelítette a forgalomban lévő sok aprópénz és emiatt a pénzügyminiszter most újból szabályozta ezt a kérdést. A jövőben az állampénztárak csomagolatlan aprópénzt 1 lejest 49-ét, 2 lejest 98-át, 5 lejest 245-öt, 10 lejest 490-et, 20 lejest 980-ot fogadhatnak el. — Aprópénzt általában csak a befizetendő összeg negyedrésszéig fogadhatnak el jövőben az állampénztárak. A miniszteri rendelet azt is előírja, hogyan kell csomagolni az aprópénzt. A csomagolt aprópénzt fehér papírral kell burkolni, amelyen csak a cég neve és az összeg tüntetendő fel. A csomag két végét pecsétviasszal kell lezárni, 1 lejesből 50 darabot, 2 lejesből 100 lejt, 5 lejesből 250 lejt, 10 lejesből 500 lejt, 20 lejesből 1000 lejt és 100 lejesből 5000 lejt csomagolnak egy rudba. A nagyobb összeget zsákocskába kell csomagolni. A zsákot erős anyagból kell készíteni, a zsákot tintával fel kell tüntetni a súlyt és a tartalmat. Egy zsákba csak egyfajta pénznemet lehet csomagolni. A zsákocskák száját zsinaggal kötik le és pecsétviasszal lezárják. A zsinagra egy kemény papírból készült kis táblácskát kell erősíteni, ezen felhúntatik a cég neve, az összeget és a zsák súlyát. 1 lejesből 7000 darabot kell egy zsákocskába csomagolni és ez 24 kiló és 150 gramm. 2 lejesből is 7000 lejt összeget kell egy zsákocskába tenni. A sulya szintén 24 kiló és 150 gramm. 5 lejesből 10.000 lejt érték 7 kg. sulyban, 10 lejesből 5.000 lejt érték 7 kiló 525 gramm sulyban, 20 lejesből 20.000 lejt érték 7 kiló 525 gramm sulyban és 100 lejesből 80.000 lejt érték 11 kiló kell, hogy egy-egy zsákocskába kerüljön. — A pénzrudacsákák és zsákocskák tartalmáért az felelős, akinek a neve vagy cége a csomagoláson szerepel.

— JANUÁR 31-IG MEGHOSSZABBITOTTÁK A PAPIRSZÁZLEJESEK BEVÁLTÁSÁT. A Nemzeti Bank aradi fiókjához ma leirat érkezett, amely szerint január 31-ig meghosszabbították a papír százelejesek beváltási idejét, tehát a fent jelzett napig bárkinél beváltják a papír százelejeset.

— A rum- és likőrkészítményekben negyven százalékkal csökkent a forgalom. Jelentettük, hogy két hónappal ezelőtt 165 százalékos fényüzési adót vetettek ki a rum- és likőrgyártmányokra. Most megállapították, hogy az emiatt bekövetkezett drágulás negyven százalékkal csökkentette ezekben a cikkeknek forgalmát.

— AZ ARADI TEXTILGYÁR MEGKAPTA A NYERSANYAG BEHOZATALI ENGEDÉLYT. Az Aradi Közlöny jelentette, hogy az aradi vámhivatalban tíz vagon nyersanyag fekszik, amelyet a kontingentálási bucaresti bizottság késelmessége miatt, nem lehetett elvámolni és az aradi vámfelügyelőség telefonon kérte az elvámolásra az engedélyt. Tegnap meg is érkezett ez az engedély, amelynek alapján az Aradi Textilgyár hozzájuthatott körülbelül hét vagonot kitevő nyersanyagszükségletéhez. A többi aradi vállalatok még nem kaptak értesítést kérvénycik sorsáról. — Itt említjük meg, hogy a mezőgazdasági gépkatrészek importengedély nélkül is behozhatók. Az ipari érdekeltségek azt kívánják, hogy az összes gépkatrészeket szabadon lehessen importálni.

— AZ OLASZORSZÁGBA IRÁNYULÓ DEVIZÁKAT IS A KOMPENZÁCIÓS HIVATAL ENGEDÉLYEZI. A hivatalos lap december 29-i száma közli, hogy ezután az Olaszországba átutalendő devizákat szintén a kompenzációs hivatal útján kell kérni. Az erre vonatkozó rendelet azonban a mai napig nem érkezett meg a Banca Nazionale aradi fiókjához.

— Az állam negyven millió lej kölcsönt adott egy csernovici banknak. A hivatalos lap december 29-iki száma közli, hogy az állam a Letét Pénztár útján negyven millió lej kölcsönt adott a csernovici városi takarékpénztárnak. A kölcsönt, amelynek kamatait csak ezután állapítják meg, öt év alatt kell lefizetni a válságba jutott pénzügyintézetnek.

— LESZÁLLÍTOTTÁK A FÖLDADÓ KULCSÁT ÉS NÉHOL MÉGIS MAGASABB AZ ADÓ. Mint ismeretes, a minisztertanács rendeletileg átlag 25 százalékkal leszállította a földadót. A legnagyobb bucaresti-i sajtóorgánusok a mezőgazdák köréből származó panaszok alapján most azt közlik, hogy az adó-kivető bizottságok számos helyen magasabb adóösszegeket vetnek ki, mint öt évvel ezelőtt. A leszállított adókulcs mérséklését úgy akarják ellensúlyozni egyes bizottságok, hogy a föld hozadékát magasabban állapítják meg. Például egy hold rét jövedelmét most négyszáz lejre értékelik, holott öt évvel ezelőtt csak kétszáz lej volt annak hozadéka.

Orvosi tanács!
Ne legénykedj „OLLA” nélkül, ne végy utánzatokat!

— Kényszerszindikátusokba akarják tömöríteni a falpart. Az Aradi Közlöny megírta, hogy az Autonóm Erdőpénztár (CAPS) a fatermelők és faipari vállalatok ellenzése dacára is megalakította a puha- és kemény-fa szindikátusokat, amelyek miatt a romániai favállalatok akciót indítottak és megtagadták a szindikátusokba való belépésüket. A CAPS szindikátusi törekvései tehát meghiúsultaknak tekinthetők. Ugy látszik, a kormány rokonszenvezik a szindikátusi eszmével, mert bucaresti-i jelentés szerint egy minisztertanács határozattal olyan intézkedést léptetnek életbe, amely szindikátusba való tömörülésre kényszeríti a magánfavállalatokat. A minisztertanács azt tervezi, hogy nagyobb fakiviteli illetéket fognak alkalmazni azokkal szemben, akik nem akarnak a szindikátusba belépni. Ez a rendelet azt célozza, hogy minden romániai favállalat tagja legyen a szindikátusnak.

NYILTÉR.

E rcovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

ÉRTESEM

a nagyérdemű közönséget, hogy a Str. Berthelot 6. szám alatt az udvarban (bejárat a Lévai és Szigeti cipőüzlet mellett) **VIZVEZETÉK SZERELŐ, CSATORNÁZÁSI és LAKATOS-MŰHELYT NYITOTTAM**, ahol minden e szakmába vágó munkálatokat a legszakszzerűbben, leglelküismeretesebben és legjutányosabban eszközölöm.

Szives pártfogást kér:

SCHAEFER GÉZA.

özv. Wiegenfeld Mórné és leánya **Márka**, mélyen megsomorodott szívvél az egész család nevében is tudatják, hogy a hön szeretett férj, apa, fiu és testvér

Wiegenfeld Mór

munkás életének 55-ik és boldog házasságának 24-ik évében elhunyt.

Temetése kedden d. u. 1/4 órakor lesz az aradi izr. temető halottas házából.

109 **A gyászoló család.**

Alulírottak mély fájdalommal tudatjuk, hogy hön szeretett édesanyánk

özv. Hanekker Imréné

Máv. tisztviselő özvegye 83 éves korában Máriaradnán f. hó 1-én elhunyt.

Temetése ma, kedden délután 4 órakor lesz.

Hanekker István ny. alezredes, **Hanekker Ernő** ny. pénzügyi controlor, **Hanekker Imre** jegyző édesanyjukat kiterjedt rokonsággal gyászolják. 117

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon k. rokonnak és jóbarátnak, aki bennünket gyászunkban személyesen vagy írásban részvétellel keresett fel, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Arad, 1933. január 2.

Thau-család.

Rádió műsor

— Romániát időszámítás —

KEDD. JANUÁR 3.

Bucuresti, 13: Gramofon, 13.45: Gramofon, 18. Motcoi-zenekar. Könnyű és román zene, 19: Motcoi-zenekar, 20.40: Gramofon, 21: Baumann Radulescu énekesnő Marx- és Strauss-dalokat énekel, 21.20: Szimfonikus hangverseny, 22.15: Beethoven: VIII. szimfóniája, — Budapest I, 10.15: A Budapesti Koncert Zenekar hangversenye, 1: Déli harangszó, 1.05: Orosz balalajkazenekar hangversenye, 5: „Az állampolgár”, 6: Az 1. honvédszállás zenekarának hangversenye, 7: Francia nyelvoktatás, 7.30: Ifj. Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye, 8.30: „A toll a nő kezében”, Szederkényi Anna előadása, 9: A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése, Brahms-est, Majd: A Weidinger szalon- és jazzzenekar, valamint debreceni Kiss Lajos cigányzenekarának hangversenye, — Bécs, 12.30: Silvingzenekar, 13.40: Monte gramofonlemezek, 14.10: Gramofon, 16.20: Fiatal énekesek bemutatkozó hangversenye, 17.50: Nemes Aurél zenekara, 20.35: Deditsch Grete és Laszky Béla műdalokat adnak elő, 21.05: A szimfonikusok, 23.05: Hersejazz, — Belgrád, 12: Rádiózenekar, 13.05: Gramofon, 16: Gramofon, 17: Rádiózenekar, 20: Gramofon, 20.20: Népdalok, 23: Táncczene, — Breslau, 17.10: Szórakoztató zene, 18.10: Gramofon, 20.30: Gramofon, 23.45: Zenekari verseny, 23.55: Esti

zene, — Brünn, 12: Gramofon, 13.30: Rádiózenekar, 16.30: Hárfahangverseny, 20.20: Gramofon, 20.45: Harmonika, — Kassa, 12.30: Gramofon, 13.30: Rádiózenekar, 14.40: Gramofon, 17.10: Szórakoztató zene, 18.10: Kozma zongoraművész, 19.30: Gramofon, 20.20: Tamburicazenekar, — Leipzig, 17.30: Szórakoztató zene, 20.30: Házi zene, Utána: Setz zeneszerző művei, — Milano, 20: Zenekari hangverseny, 20.25: Gramofon, 21.30: Operett, — Svájci Aleman adó, 18: Gramofon, 20.45: Szórakoztató zene, 21.25: Rádiózenekar, 22.10: Rádiózenekar, 22.40: A kézműves és dalai zenés egybeállítás, — Varsó, 21. Népies zene, 22.20: Hegedűszóló, 23.15: Szalonzene, Gramofon, Utána: Táncczene.

SZERDA, JANUÁR 4

Bucuresti, 13: Gramofon, 14: Gramofon, 18: Rádiózenekar, 19.25: Rádiózenekar, 20.40: Gramofon, 21: Cionca hegedűművész, 21.45: Fotino zongoraművész, 22.15: Gitár-kettős, német zene, — Budapest I, 10.15: Az államrendőrség zenekarának hangversenye, 1: Déli harangszó, 1.05: A volt Városi Színház kamarakórusa férfikvartettjének hangversenye, 4.30: A rádió diákféltője, 5: „A háztartásról”, 6: Vidám csevegés a pesti társaságról, — Irta és felolvassa Stella Adorján, 6.30: Nemzeti táncok, A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye, 7.45: Olasz nyelvoktatás, 8.15: Hangverseny, 9.15: Szimfoniadala a Studióból, „Az ostrom”, Szimfonia 3 felvonásban, Inta: Henry Bernstein, Majd: Polydor—Brunswick gramofonhangverseny, — Bécs, 12.30: Brunner-zenekar,

13.40: Sauer Emil gramofonlemezek, 14.10: Gramofon, 16.20: Pecher zongoraművész, 18.05: Havranek-zenekar szórakoztató zenéje, 20.25: Opera, 23.05: Pauscher-jazz, Sternau Viktor énekeivel, — Belgrád, 12: Gramofon, 13.05: Rádiózenekar, 16: Gramofon, 17: Népdalok, 17.30: Gramofon, 20: V. nőnégyes, 22.10: Rádiózenekar Popov operanékesével, 23.10: Szórakoztató zene, — Berlin, 17.30: Szórakoztató zene, 19.05: Régi és új egyházi karénekek, 20.10: Stransky, a tragikus végű dalszerző emlékhangversenye, Alpár Gitta közreműködésével, 21: Ot ütem a nagyváros dalából, 22: Haydn ismeretlen szimfóniái, Utána: Táncczene, — Breslau, 18: Kamarazene, 20.05: Szórakoztató zene, 21: Tarka-est, 23.35: Táncczene Berlinből, — Kassa, 12.30: Gramofon, 13.30: Szórakoztató zene, 16.45: Fuvóverseny, 17.10: Rádiózenekar, 20.20: Falusi zene, — Milano, 20.30: Szalonzene, 21.30: Szimfonia, Utána: Jazz, — Mor, Ostrava, 11: Rádiózenekar, Szórakoztató zene, 12: Gramofon, 19.25: Román dalok, — Pozsony, 12.05: Gramofon, 13.30: Rádiózenekar, 17: Gramofon, 18.20: Gramofon, 19: Magyar óra, Mészáros: A rádió történetéből, Hrušovszky: Egy garast, uram, Kéler: Magyar népdalegyveleg, Brahms: Magyar táncok, — Varsó, 21: Könnyű zene, 22.10: Schubert-dalok, 22.50: Zongoraverseny, Utána: Táncczene.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szögig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

HÁZASSÁG.

FÖLDBIRTOKOS leánya férjhezmenne, hozománya ingatlanban, készpénzben egy millió Lei. Fényképét, címét megküldheti. NAGY JENO, Budapest, Rákóczy ut ötvenhét/b.

SZERENYIGÉNYŰ árva leány férjhezmenne, hozománya háromszázezer Lei. Megbízottja: NAGY JENO, Budapest, Rákóczy ut ötvenhét/b.

ÖZVEGYASSZONY férjhezmenne, üzlete, háza, készpénze van. Megbízottja: NAGY JENO, Budapest, Rákóczy ut ötvenhét/b.

ALKALMAZÁS.

KERESKEDŐ szakmában másfél évet töltöttem, keresek textil vagy divatáru üzletet, a további kiképzésre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 111

MÉLEGKÉSZÍTÉST, könyvek rendezését, lozárását, áttűtetését vállalja első rendű szakember Cim „Megbízható” jelleg alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 113

KFUTÓ FIU felvétetik lenoi nyomdába. Bulev. Regina Maria 12. 119

ÉVES BIZONYÍTVANNYAL rendelkező jóléző fiatal szakácsnőt azonnallra keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 118

KÖZÉPKORU szakácsnőt és fehérneműjavító kasszát keresek. Cim a kiadóhivatalban.

Jómegjelenésű, agilis akvizitőr külső munkára felvétetik.

Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérünk.

LAKÁS.

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HÁLÓSZOBÁKAT sürgősen keresünk megvételre. COMISIO bizományi üzlet, Bul. Reg. Maria 13. Dácia kávéház mellett.

EGY DRB. 100-as Gergely-féle keltetőgép eladó, esetleg 1 jó fejűs többennel elcserélhető. Cim: Bene Károly Arad-Séga, Str. Szezeterei 30. 110

BLADO telepes. rádió, márvány oszlop, nagy üst, összeszukható asztal, női ruhák, kabátok, cipők, fehérnemű, estélyi ruha és cipő stb. — Megtekinthető d. u. 2-4 ig. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3544

UNDERWOOD-írógép, kifogástalan állapotban, eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 120

Ujévi bevásárlásait olcsón eszközölheti SALGONÉ bizományi üzletében. Str. Horia 1., hol meglepő olcsón hozzájuthat ékezetek, ezüst és porcellán dísz tárgyak, perzsaszőnyeg, ezüst evőeszközök, Pathelon, írógépek; fényképezőgép, vitrinek, komódok, komplett szobaberendezések, függönyök, festményekhez stb.-hoz. Salgoné bizományi üzlete, Str. Horia 1, (Széchenyi-utca) Neuman-palota. 1000

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

Pasteurizált Tea-Vaj Aradi Tejcsernok

NE DOBJA EL ocska, elhasznált autó- vagy rádióakkumulátorát, mert a rossz lemezeket ujakra cseréljük be. A cserét minden szaküzlet is eszközli. Használjunk csak „GIF-STANDARD” akkumulátort! Képviselet és raktár Aradon: Barthmes Victor, Str. Nicu Filipescu 40 Telefon 716. GALVANIZÁTOR

GYORSAN PÉNZHEZ JUT, ha eladó tárgyaidat beadja Salgoné bizományi üzletbe Str. Horia (Széchenyi-ut.) 1. Karácsonyi ajándéktárgyak iránt már most van érdeklődés s így sürgősen keresek ezüsttárgyakat, aranyemlékeket, dísz tárgyakat, keleti és gyári szőnyegeket, szobaberendezéseket, márkás porcellánokat, zongorákat stb. 1000

Műlábak, műkezek, valamint Orthopéd készülékek, ludjalpbatétek, sérvkötők és kötszerek mérték szerint.

Tejnor Ferenc és Társa cégnél, Arad, Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) 21.

Modern háló, ebédlő:

egészen újak, asztalok, szekrények, gyermekágy, varrógép, íróasztal, ülőfürdőkád. Czeiler-féle mángorló, előszobafal, szalon, cselédágy. 3-as számú Werthcim-kassza, jutányosan eladók. 2680

Strada Dimitrie Raicu 5- szám, gyermekkorháznál

INGATLAN.

Jókarban levő, teljesen alapincézett emeletes bérház a v. Bathyány-u. közelében több 8 szobás, fürdőszobás lakással, 750.000 lejért eladó. 112

Kizárólagos megbízott; Petrán, Arad, Piața Avram Iancu 18. (Szabadság-tér)

OKTATÁS.

Magántanulókat lelkiismeretesen felelősséggel előkészít Steiner Internátus Str. Popa J. Russu (v. Lujza-utca) 8.

Urileánykák

jó ellátást, corropetálást — zongorahasználattal és német nyelv gyakorlással — olcsó díjért nyerhetnek Steiner Internátus Str. Popa J. Russu (v. Lujza-utca) 3

ÜZLETEK.

AZONNALRA kiadó egy vendéglő és étterem. Cim az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában. 114

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnallra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Forgalmas helyen jólbevezetett falep

teljes felszereléssel eladó, esetleg társat keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 95

Asztalosok figyelmébe!

A COMISIO bizományi üzlet átköltözött a Butorszövetkezet helyiségeibe, a Dácia kávéház mellett. Sürgős eladásra keresünk mindennemű butort, hálószobát, ebédlőt, uriszobát, konyhát.

Comisio Bizományi Üzlet, Bul. Reg. Maria 13. Dácia kávéház mellett.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL”